

Po nekaterih krajih Gorenjske potrošniki še niso zadovoljivo preskrbljeni s sadjem, zelenjavo in sočivjem. Dogaja se, da hodijo po zelenjavo v Ljubljano, ker menijo, da bodo tam dobili boljše in cenejše pridelke. Po vseh krajih tudi še ni ustanovljenih trgovin z zelenjavo, tam, kjer so, pa se včasih zgodi, da niso dovolj založene in tako n. pr. zmanjka solate prav ob sobotah, ko je povpraševanje največje.

Povprašali smo direktorja grosističnega podjetja »Sadje« v Kranju, kako bo letos založen gorenjski trg z zelenjavo in sadjem.

Po dosedanjih vremenskih prilikah sodeč se letos obeta dokaj dobra letina, predvsem še za zgodnjo zelenjavo in sadje. Zato je letos solate tudi več kot je bilo lani v tem času in je v primeri z lanskim letom tudi cenejša. Kot kaže, bomo lahko letos potrošnike mnogo bolj preskrbeli. Tudi letina zgodnjega sadja kaže, da bo letos ugodna.

Ker dobimo zelenjavo in sadje največ iz Dalmacije, delno pa iz goriškega kota, se zaradi slabih železniških zvez včasih zgodi, da solate oz. drugih pridelkov zmanjka, vendar le za kratek čas — za nekaj ur.

Trgovskemu podjetju »Zelenjava« v Kranju dobavljajo kmetijske pridelke, razen kranjskega grosističnega podjetja tudi ljubljanska, menijo pa, da jih gorenjska kmečka posestva ne morejo v zadostni meri preskrbeti. Lj.

GORENJSKA SE PRIPRAVLJA NA PRAZNOVANJE 1. maja

Praznovanje 1. maja je v srcih delovnih ljudi že globoko zakoreninjeno. Letos bo praznovanje še toliko veličastnejše, ker praznujemo tudi 20-letnico ustanovitve Komunistične partije Slovenije, hkrati pa se pripravljamo na kongres delavskih svetov in praznovanje Dneva mladosti. Letos, z razliko od prejšnjih let, ne bo običajnih parad, temveč bodo vsa praznovanja povezana z izleti v naravo, kjer bodo obujali spomine na praznovanje 1. maja pred vojno, med vojno in govorili o pomenu praznovanja delavskega praznika.

NA JESENICAH bodo pričeli praznovanje že v ponedeljek 29. aprila s slavnostno predstavo Aleksander Marodič »Operacija Altmark« v Mestnem gledališču na Jesenicah. Ob 19. uri bo gostovala železarska godba DPD Svoboda Jesenice v Zirovnici, planinsko društvo pa bo priredilo 3-dnevni planinski pohod. V torek se bodo zbrali na vrtu Delavskega doma, kjer bo koncert godbe DPD Svoboda Jesenice, akademija z umetniškimi programi, posebno praznično razpoloženje pa bodo ustvarile fanfare, ognjemeti itd. Na predvečer 1. maja bodo proslave in akademije tudi v vseh okoliških krajih jeseniške občine — v Račeah, Kranjski gori, Podkorenu, Zirovnici, na Dovjem, Hrušici, Javorniku in Blejski Dobravi. Ta dan bo na Jesenicah v Delavskem domu odprta tudi filatelistična razstava, razstava otroških risb v okviru pionirske knjižnice pa v zgradbi Mestnega gledališča. Na praznik sam bodo že na vse zgodaj zadonele po mestu budnice, ob 9. uri pa bodo Jeseničani in okoličani kolektivno odšli na Poljane, že znani kraj, kjer so že pred vojno praznovali 1. maj. Tudi bo centralna prvomajska prireditelja s tekmovalni, zabavnimi točkami itd. Iz zgornjesavske doline bodo odšli tudi na Korensko sedlo, iz Mojstrane v Radovno, kjer bodo prav tako slavnostne proslave. 2. maj bodo proslavili s športnimi tekmovalni in endonevnimi izleti kolektivov v okolico. Pionirji bodo tekmovali s skiroji, v nogometu; pripravljajo tudi kegljaški troboj, odbojkaško tekmo, košarkaško tekmo, strelsko tekmovalneje. Z mednarodnim namiznotenim dvobojem, nogometno tekmo in nastopom atletov pa bo praznovanje zaključeno.

TUDI V KRANJSKI OBČINI se že po vseh kolektivih pripravljajo na praznovanje 1. maja. Kolektivi bodo priredili izlete v naravo, na predvečer 1. maja pa bo na Titovem trgu veliko zborovanje, kjer bo slavnostna proslava in kino predstava na prostem. Na praznik sam bo tudi Kranjčane zbudila

godba na pihala z budnico, nakar bodo odšli na izlete v naravo.

V TRZICU se bodo na predvečer 1. maja prav tako zbrali na slavnostnem zborovanju, na sam praznik pa bodo odšli kolektivni in posamezniki na izlete v bližnje kraje. Društvo tabornikov bo povezalo svoje praznovanje Tedna tabornikov, ki bo od 23. do 28. aprila, s praznovanjem 1. maja. Tudi po okoliških vaseh tržiške občine pripravljajo za praznovanje delavskega maja obširne programe.

NA BLEDU se letos pripravljajo na praznovanje 1. maja s posebno vnmemo. Osrednja proslava bo na Straži pri Bledu, kjer bo tudi kulturni program, nakar se bodo lahko ljudje razvedrili v naravi. Posebno pozornost posvečajo pripravam še zaradi tega, ker pričakujejo, da bo ta dan Bled obiskalo precej turistov. Praznovanje bo združeno s kresovi, ognjemeti in tradicionalnim streljanjem. Okoliška kulturno-prosvetna društva si bodo izmenjala gostovanja. Prizadevajo si, da bo Bled v teh dneh čim lepše okrašen. Praznovanje bodo združili tudi s Tednom komunale.

V CERKLJAH pripravljajo za predvečer 1. maja akademijo s kulturnim programom, na Kravcu pa bodo ta dan zakurili velik kres. Avto-moto društvo organizira izlet na Štajerske, ostala društva in organizacije pa bodo priredile kolektivni izlet na Krvavec iz treh različnih smeri, med potjo se bodo ustavili pri ploščah in spomenikih padlih borcev, obiskali nekatere družine in jim čestitali k 1. maju.

V ZELENJAKIH bo na predvečer povorka iz zadrúžnega doma na Češnjici skozi Zeleznike do Plavža, združena z delavskim zborovanjem. V povorki bo sodelovala godba na pihala iz Selc, dijaki z bakladami, zastopniki organizacij itd. Na praznik sam 1. in 2. maja bodo odšli na izlete v naravo.

Tudi praznovanje 1. maja v GORENJI VASI bo združeno s kolektivnimi izleti v naravo. Mladina iz Trebije bo na predvečer zakurila 5 kresov in sicer v Kladiju, Trebiji, Fužinah, Podgori in Stari Oselici. Postavili bodo tudi mlaje in čim lepše okrasili okolico. Na najvišje drevo bodo obesili zastavo. 1. maja zjutraj bo vaščane zbudila budnica, za tem pa bo slavnostna akademija. Tudi v Sovodnju bo mladina zakurila 4 kresove, prav tako v Gorenji vasi. Tudi po vseh teh vaseh bodo proslavili 1. maj s slavnostno akademijo.

Na vseh teh prireditvah in praznovanjih po občinah bodo sodelovale vse organizacije in društva.

GLAS GORENJSKE

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNIH LJUDI ZA GORENJSKO

LETO X. — ŠT. 31 — CENA DIN 10.—

Kranj, 19. aprila 1957

UREJANJE ORGANIZACIJE DELA V PODJETJIH

Ko dobi podjetje nove stroje, se večkrat dogaja, da so le-ti središče zanimanja. Skratka, to je dogodek za podjetje.

Kako pa je, ko pride v podjetje nov človek? Običajno, z redkimi izjemami, ga po vpisu v personalni ali sekretariatu pošljejo na delo in navadno se niti najbližji sosedje njegovega delovnega mesta ne zmenijo kaj prida za novega sodelavca. Se sindikalno vodstvo dostikrat razmeroma pozno zve za novega člana kolektiva. Zakaj taka razlika? Ali je človek za podjetje res manj zanimiv in pomemben kot stroj? Zelo redke so tudi izjeme v podjetjih, da stalno in organizirano skrbi za človeka v proizvodnji, za njegovo najprimernejšo razporeditev na delo, za njegovo nadaljnje strokovno usposabljanje in napredovanje, za vpliv delovnega mesta oziroma dela na njegovo zdravje, za varnost dela itd. Toliko manj pa se je še uveljavila skrb za življenjske pogoje delavcev v podjetjih. Taka dejstva nas opozarjajo na to, da je v organizaciji dela podjetij tudi glede organizirane skrbi za človeka vrsta pomanjkljivosti in nepravilnosti.

Sindikati (Republiški svet) se vne-majo za uvedbo delovnega mesta socialnega direktorja, ki naj bi vodil področje skrbi za človeka in zanj odgovarjal. Vsekakor pa bo morala v najkrajšem času prevladati emotna jasna koncepcija o tem, kako naj bi se lotili urejanja tega problema.

Glede na dosedanje izkušnje in do-gnanja na področju organizacije de-

la bi bilo primerno in potrebno osno-vati v podjetjih kadrovske oddelke, v katerih bi bile v večjih podjetjih naslednje službe oziroma področja dela:

- personalna služba (sprejemna služba, personalna evidenca in administracija);
- tarifna politika;
- analitska ocena delovnih mest;
- strokovno usposabljanje in vzgoja kadrov;
- preventivna zdravstvena služba (obratni zdravnik);
- psiholog (razporejanje na delo glede na psihične sposobnosti — psihologija dela);
- varnost pri delu (varnostni tehniki);
- socialna služba (socialni delavec - prevozi na delo in z dela, prehrana, stanovanja, dopusti, letovanja itd.).

Seveda bodo morala tudi manjša podjetja urejati probleme naštetih področij, le da bodo te službe združene morda v eni sami osebi, kakor razmere v podjetju pač to dopuščajo in narekujejo. Predvsem pa je zelo važna in odgovorna naloga izbira vodstva takega kadrovskega oddelka. V inozemstvu vodijo take oddelke inženirji, juristi, ekonomisti in preizkušeni sindikalni delavci. V naših razmerah bo seveda le redko možna izbira med takim kadrom. Za nas bolj važne bodo osebne lastnosti, ki jih zahtevamo za vodenje omenjenih delovnih področij, in to:

- objektivnost,
- mirnost,

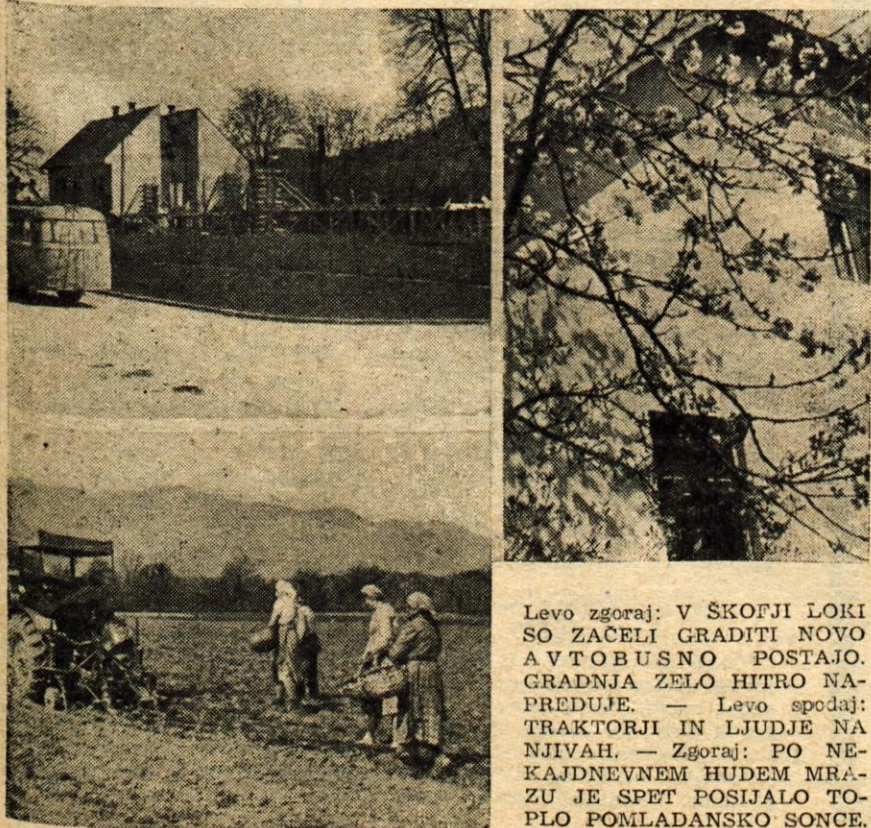
— praktično poznavanje psihologije (izkušnje v delu z ljudmi).

Sprijazniti pa se je treba s tem, da vodilni kader ne prihaja že kar iz šol. Take ljudi bo treba vzgajati v praksi in jim nuditi potrebno dopolnilno strokovno znanje v tečajih. Seveda pa se je tega treba lotiti premišljeno in z jasno perspektivo.

Nekatera podjetja so pričela ustanavljati organizacijske oddelke, ki se ponekod v celoti ukvarjajo z naštetimi področji dela in je dejansko le formalno vprašanje notnega nazivanja teh oddelkov. Nekatera podjetja pa so bolj zaradi pomanjkljivosti in slabosti v organizaciji tehničnega sektorja pričela ustanavljati organizacijske oddelke, ki naj bi pomagali pri odpravljanju teh slabosti. Poleg te svoje naloge pa naj bi imeli ti oddelki tudi nekatere funkcije iz naštetih področij kadrovske oddelkov. V takih primerih bodo podjetja sama verjetno kmalu prišla do ugotovitve, da ustanavljanje vedno novih oddelkov, kot posledica organizacijskih hib posameznih sektorjev ne pelje k ureditvi smotrne organizacije dela.

Da ugotavljamo tako stanje, je brez dvoma iskati razlog tudi v tem, da so se organi delavskega upravljanja do sedaj še premalo ukvarjali s temi problemi pri organizaciji dela v podjetjih. Delavski sveti bodo morali predvsem jasno začrtati in potem tudi voditi politiko skrbi za človeka, to politiko delavskih svetov pa bo uresničeval aparat kadrovske oddelkov.

C. B.

Levo zgoraj: V SKOFJI LOKI SO ZACELI GRADITI NOVO AVTOBUSNO POSTAJO. GRADNJA ZELO HITRO NAPREDUJE. — Levo spodaj: TRAKTORJI IN LJUDJE NA NJIVAH. — Zgoraj: PO NEKAJDNVNEM HUDEM MRZU JE SPET POSIJALO TO-PLO POMLADANSKO SONCE.

naš razgovor

NI VSEENO, KDO JE SODNIK - POROTNIK

Zadnje čase je večkrat slišati mnenje, da bi se morala tudi sodišča nekoliko tesneje povezati in rasti s komunalnim sistemom.

Eno izmed torišč sodelovanja državljanov v splošnem družbeno političnem življenju so tudi sodišča, kjer sodelujejo državljani kot sodniki - porotniki.

Da bi o njih delu in vlogi nekaj več zvedeli, smo se zmenili za pomenek s predsednikom Okr. sodišča v Kranju dr. Vertovškom. V nevezanem razgovoru nam je povedal marsikaj zanimivega:

»Pri Okrajnem sodišču v Kranju«, je dejal dr. Vertovšek, »sodeluje 62 sodnikov - porotnikov. Največ jih je iz vrst neposrednih proizvajalcev. Njih vloga je presojeti razna nepravilna dejanja državljanov s človeškega stališča in z ljudskim pravnim čutom, medtem ko predsednik porotnega senata zastopa zakonska stališča. Zato je potrebno, da so sodniki porotniki vsestransko razgledani ljudje pa tudi z ustreznimi človeškimi lastnostmi in vrlinami.«

»Se sodniki - porotniki redno udeležujejo razprav ob napovedanih dnevih?«

»Za sedaj se čez sodnike porotnike pri našem

sodišču ne bi mogel pritožiti, kajti razprav se redno udeležujejo. Moram reči, da je prav določena — dvoletna — mandatna doba za sodnike - porotnike, ugodno vplivala nanje, saj so pokazali v tem času, vsaj večina izmed njih, precej zanimanja.«

Ko smo se pogovarjali še o tem, kdaj poteče mandatna doba sedanjim sodnikom porotnikom, katere voli Okrajni ljudski odbor na skupni seji obeh zborov, je dr. Vertovšek pristavil:

»Mandatna doba sedanjih sodnikov porotnikov poteče nekako v drugi polovici junija. Zato že sedaj razmišljamo o novih kandidatih za sodnike - porotnike. Ni majhnega pomena — razven tega da ne smejo biti mlajši kot 27 let — v kakšni meri bodo novi sodniki porotniki razgledani. Saj od tega v marsičem zavisi uspešno delo porote.«

Dr. Vertovšek je dejal, da bo tudi letos pretežni del na novo predlaganih sodnikov porotnikov slej ko prej iz vrst neposrednih proizvajalcev, neznatno število pa iz vrst pedagoških delavcev, ki pridejo v poštev za sodnike - porotnike pri obravnavanju kaznivih dejanj mladoletnikov...

I. A.

TE DNI PO SVETU

London je trenutno v središču pozornosti. Ožji odbor razorožitvene komisije Organizacije združenih narodov, ki že peti teden zaseda v Londonu, je začel v sredo obravnavati vprašanje inspekcije in kontrole, doslej največjo oviro na poti k razorožitvi. Konferenca je zaključila uvodne razprave o poskusnih atomskih eksplozijah, o številni moči oboroženih sil posameznih velikih držav, o zmanjšanju običajne oborožitve in vojnih proračunov ter načrtu ZDA o prenehanju tekmovanja v atomskem in jedrskem oboroževanju, sproženem prejšnji teden.

Med Sovjetsko zvezo in zahodnimi državami so prišle v minulih razpravah do izraza razlike v interpretaciji o učinkovitosti mednarodne kontrole in nadzorstva. Kažejo se tudi nasprotna gledišča o možnosti, da bi registrirali poskusne atomske eksplozije. V zvezi temu pa nekateri diplomatski krogi menijo, da je bodrilno to, da so se delegacije držav v ožjem odboru sporazumele, da bodo potem, ko bodo proučile inspekcijo in kontrolo, znova podrobno razpravljale o posameznih točkah, ki so na dnevnem redu.

Iz New Delhija poročajo, da je po izvolitvi predsednika Indijske unije vlada formalno odstopila. Nehru je dobil mandat in je davi predsedniku republike predložil seznam nove vlade. V vladi ni večjih sprememb, razen da je dosedanji minister brez listnice Krišna Menon prevzel obrambni resor.

V sredo je bil ponovno pri argentinskem zunanjem ministru Laferreri jugoslovanski veleposlanik v Argentini Slavoljub Petrović in mu izročil zahtevo Jugoslavije, da Argentina izroči vojnega zločinca Anteja Pavelića.

Glasilu KPF »Humanite« obtožuje francosko vlado, da s sodelovanjem Izraela pripravlja nov napad na Bližnjem Vzhodu. Po podatkih lista bi se morala »operacija Jaguar« proti Egiptu začeti dne 24. aprila in privedi do zasedbe Sueza po francoskih in izraelskih četah. Poskus izraelske ladje, da v spremstvu franc. vojnih ladij prepluje Sueški prekop, naj bi bil začetek te operacije. S tem hočejo provocirati Egipt neposredno v prekopu. Reakcija Egipta bi zaglasil za nevarnost za svobodno plovo po prekopu. Potem pa bi francosko letalstvo, razmeščeno v Izraelu, napadlo in podprlo prodor izraelskih čet čez demarkacijsko črto.

Uradni francoski predstavniki so odklonili vsak komentar glede napovedi »Humaniteja« ter se omejili na pojasnilo, da so se podobne trditve pojavile redavno tudi v drugih listih in da so bile v celoti že prej demantirane. Obrambno ministrstvo pa je objavilo, da bo proti »Humaniteju« takoj sprožilo vojaško preiskavo zaradi objavljanja lažnih vesti.

Ciprski etnarh Makarios je v sredo po enoletnem pregnanstvu na Seychelskih otokih prispel v Atene. Na tisoče prebivalcev mesta je pozdravljalo Makariosa. Svečanemu sprejemu na letališču so prisostvovali tudi člani grške vlade. — Ko je govoril množici, ki ga je sprejela v Atenah, je nadškof Makarios poudaril odločnost ciprskega prebivalstva priboriti si samoodlobo. Makarios je izrazil priznanje boju ciprskega ljudstva in izrazil upanje, da bo britanska vlada razumela potrebo po pravični rešitvi tega vprašanja v skladu z določbami Ustanovne listine OZN.

IZDAJA ČASOPISNO ZALOŽNIŠKO IN TISKARSKO PODJETJE »GORENJSKI TISK« / DIREKTOR SLAVKO BEZNIK / UREJA UREDNIŠKI ODBOR - ODGOVORNI UREDNIK MIRO ZAKRAJSEK / TELEFON UREDNIŠTVA ŠT. 475, 397 — TELEFON UPRAVE ŠT. 475 / TEKOČI RACUN PRI KOMUNALNI BANKI V KRANJU 61-KB-1-Z-135 / IZHAJA OB PONEDELJKIH IN PETKIH / LETNA NAROČNINA 600 DINARJEV, MESEČNA 50 DINARJEV

LJUDJE IN DOGODKI

POLITIČNA KRIZA V JORDANU

Potresi, ki stalno vznemirjajo Bližnji vzhod, so se tokrat osredotočili na Jordan. Najmlajša arabska kraljevina je zabredla v hudo politično krizo. Po zadnjih novicah sodeč so to politično neurje začasno prestali, čeprav je le malo verjetno, da se je s tem kriza tudi končala.

Jordan je majhna in oddaljena dežela, velika tako kot naša LR Srbija, ima pa manj prebivalcev kot Slovenija (nekaj nad milijon). Te dni pa so ji povsod v svetu posvetili precej prostora v dnevnem tisku, več kot pa bi morda pričakovali po njeni velikosti in številu prebivalstva. Ta pozornost pa ne velja toliko deželi sami, kakor njenemu važnemu strateškemu in političnemu položaju na križišču vplivov velikih sil, na občutljivem področju Bližnjega vzhoda. Vsaka nova poteza na tej velikanski politični šahovnici lahko resno ogrozi mir in spravi v nevarnost negotovo ravnovesje sil in jo zato s skrbjo spremljajo povsod v svetu. Takšna poteza je deležna tem večje pozornosti, če poteka v tako dramatičnih okoliščinah kot je v Jordanu.

V svetovni javnosti so že dalj časa krožili glasovi o nespornemu med mladim jordanskim suverenom in odločnim predsednikom vlade Sulejmanom

Nabulsijem. Spor je v bistvu širši: za kraljem so še njegovi svetovalci in pretežni del vojske, za Nabulsijem pa vlada, parlament, glavne polit. stranke in ljudstvo. Kralju, zlasti pa njegovim svetovalcem prisojajo težjo po zblizanju z Zahodom, medtem ko se druga stran, predvsem ljudske množice zavzemajo za arabsko politiko neodvisnosti, za zvezo s Sirijo in Egiptom, za tako imenovano politiko pozitivne nevtralnosti. — Kraljevi kabinet je bil za Eisenhowerjevo doktrino, vlada pa je sklenila navezati stike s Sovjetsko zvezo. »Mi smo za Vzhod, kadar je Vzhod z nami. Mi nismo za Zahod, ker Zahod noče biti z nami. Zahod naš hoče kolonizirati in izkoriščati.« Tako je preprosto razlagal Nabulsi pred svojim odstopom.

Med obema strujama je slej ko prej moralo priti do spopada. Tako se je tudi zgodilo. Pod pritiskom dvorskih krogov je moral Nabulsi odstopiti, položaj pa je prevzel v roke mladi, komaj 20-letni kralj Husein. Spopad pa se vseeno ni končal z zmago kralja, čeprav mu je stala ob strani večina vojske. Ko je kralj Husein hotel takoj po premierovem odstopu začeti zmoglavno uresničevati svoje politične načrte, predvsem v du-

hu tesnejše povezave z Zahodom, je naletel na nepremostljive težave. Štiri najvplivnejše politične stranke, med njimi tudi Nabulsijeva narodno-socialistična stranka, so se izrekle proti nasilni odstranitvi dosedanjega premiera in so znova potrdile svojo privrženost zamisli arabske federacije. (V tej federaciji naj bi bila mimo Jordana še Egipt in Sirija). Mladi jordanski kralj se je zato moral v marsičem odreči svojih častihlepnih načrtov in popustiti pod pritiskom parlamenta in javnega mnenja. Med obema strujama pa je prišlo do kompromisa tudi zaradi zunanje-političnih momentov. Nekateri sosedji, kot Irak ali Izrael, so se začeli pohlepno ozirati po jordanskem ozemlju, pa tudi nekateri velike sile so menile, da je zanje napočil čas, da kaj ulove v kalnem (kolikor niso same skale položaja v Jordanu). Obe strani sta zato sklenili sporazum, ki pa se prav iz teh vzrokov lahko izkaže sčasoma zgolj za časovno premirje.

Po dolgih naporih so sestavili novo vlado. V njej je samo sedem ministrov, med njimi šest neodvisnih političnih osebnosti in bivši premier Nabulsi, pripadnik nar.-socialistične stranke. Kar se tiče zunanje-politične

usmeritve, je prevladala ideja prejšnje vlade: boj proti tujemu vplivu in za arabsko vzajemnost. Če je moral Nabulsi v zameno kaj popustiti kralju, še ni znano. Vsekakor, kompromis je očiten: bivši predsednik vlade je kljub vsem nasprotjem ostal v vladi, kralj pa je najbrž popravil letalo, ki je bilo doletel ves čas pripravljeno za morebitni beg vladarja iz dežele.

Poročajo, da je nastal mir in red v Jordanu. Toda ali ni to morda samo mir na površju? Jordan ima veliko nasprotnikov in tudi notranje ni najtrdnjši. Jordan pomeni nasploh umetno tvorbo britanske kolonialne politike, kot država pa je žal še nesposoben za samostojno življenje. Pokonci ga držijo podpora od zunaj. Nekdaj je dobival letno podporo 12 milijonov funtov šterlingov od Velike Britanije, zdaj pa so ostale arabske težele obljubile, da bodo nadomestile to podporo londonske vlade, samo da izrgajo Jordan iz območja britanskega vpliva. Kolikor pa je danes britanski vpliv opešal, ga skuša nadomestiti ameriški. Boj za Jordan se nadaljuje; pri tem pa je treba računati, da bo kmalu morda imelo glavno besedo samo jordansko ljudstvo.

MARTIN TOMAŽIČ

kratko, vendar zanimivo

NEMILJČANI SI ŽELJO ZDRAVSTVENIH PREDAVANJ

Za Svetovni dan zdravja so obiskali Nemiljci tovariši z Okrajnega higienskega zavoda Kranj. Predavali so nam, kako naj se pravilno prehranjujemo in nam pokazali nekaj zdravstvenih filmov. Po predavanju se je razvil prijeten razgovor. Ker smo imeli v vasi težak primer otroške paralize, smo zaprosili zdravnico, da nam je na kratko povedala nekaj o nastanku in preprečevanju te bolezni. Mnogo koristnega smo izvedeli in si še želimo takih obiskov, kar smo dokazali s polnoštevilno udeležbo. Nemiljčani.

AVTOBUSNA ČAKALNICA V TRŽIČU ODPRTA

Turistično društvo Tržič je v prostorih bivše Vilfanove pekarije uredilo lepo opremljeno čakalnico za potnike, ki odhajajo in prihajajo z avtobusi. Čakalnica je odprta od ranega jutra do prihoda zadnjega avtobusa in ima vse potrebne pomožne prostore. J. V.

NESREČA PO KRIVDI KOLESARJA

Kolesar Lovro Osolnik je v petek dopoldne vozil od »Titana« proti Kamniku. Vozil je napredno po levi strani. Ko je pripeljal nasproti tovornjak, ki ga je upravljal šofer Janez Kodra, je kolesar nenadoma zavil na desno, tako da je bila nesreča

neizbežna. Avto ga je zbil na tla, kjer je obležal nezavesten. Šofer ga je takoj odpeljal v ambulanto, od koder so ga prepekljali v ljubljansko bolnišnico. Ponesrečenec je dobil lažje telesne poškodbe in pretres možganov in se prvi dan še ni zavedel.

KZ NAKLO BO IZVOZILA NEKAJ KRAV

Za gorenjsko ciklasto pasmo živine so se zadnje čase začeli zanimati grški kmetovalci. Tudi Kmetijska zadruga Naklo namerava izvoziti v okolico Aten nekaj krav. Pogoj: 2600 litrov mleka letno s toščobno 3,5%.

TRŽNA INSPEKCIJA V TRŽIČU JE UGOTOVILA...

da je premožen čevljarški mojster I. J. v knjigovodstvu obrata knjižil med materialne stroške 80.000 dinarjev izdatkov za privatni pogreb in 30.000 dinarjev za privatno zdravljenje. Uprava za dohodke mu takih izdatkov verjetno ne bo priznala, ampak jih bo štela kot dohodke. J. V.

V BREZNICI PRI ŽIREH BODO OBNOVILI ELEKTROVOD

Vas Breznica šteje 13 hiš. Med vojno so iz Ziri v vas napeljali električno. Elektrovod je bil le zasilno zgrajen in ker takrat ni bilo mogoče dobiti bakrene žice, so namesto nje napeljali kar železno, ki pa jo je zob časa že tako uničil, da ne more več služiti svojemu namenu. Na ne-

davnem zboru volilcev so sklenili, da bodo elektrovod obnovili. Vaščani bodo prispevali ves potreben les za drogeve in opravili vsa težaška dela. Za nakup nove žice in potrebnega materiala bodo vaščani prispevali 1 milijon dinarjev, nekaj pa bo prispeval tudi Občinski ljudski odbor Ziri. Čr.

naša kronika

PRIPRAVE NA PRAZNOVANJE 1. MAJA NA JESENICAH

Delavski svet Zvezarne Jesenice je za praznovanje 1. maja že odobrila finančna sredstva, s katerimi bo razpolagal tovarniški sindikat. Izvoljen je bil poseben odbor, ki vodi vse priprave za izvedbo osrednje proslave na predvečer praznika na Jesenicah in za ostale proslave v jeseniški okolici. Praznik bodo oznanjali godbe na pihala jeseniške, javorniške, hrušiške in žirovske svobode z budnicami po vseh krajih občine. Na Poljani nad Jesenicami bo dopolne slavnostno praznovanje. Nad 200 pevcev bo ob spremljavi godb zapelo Internaciano. Na sporedu bo koncert združenih pevskih zborov Svobod jeseniške občine ter fizikalturne in športne točke. U.

KOLEDAR LETOŠNIH TURISTIČNIH PRIREDITEV

Na ponedeljkovi seji Upravnega odbora Turistične podzveze so razpravljali o okvirnem programu turističnih prireditev, ki bi jih kazalo podpreti. Sklenjeno je bilo, da je treba v bodoče podpirati v prvi vrsti tiste prireditve, ki so že postale znane in katere obiskuje razmeroma veliko število turistov. Razen tega so govorili še o nekaterih tekočih in tehničnih vprašanjih novo nastale Turistične podzveze. I. A.

UVEDLI BODO SAMOZAVAROVANJE KMETOV ZADRUŽNIKOV

Na nedavnem izrednem občnem zboru KZ Naklo so zadržniki z navdušenjem sprejeli sklep o samozavarovanju kmetov zadržnikov in njihovih družinskih članov. Kot osnovni delež bodo pobrali po 100 din od člana, pzneje pa bo upravni odbor zadruga sestavil osnutek pravil. Sčasoma mislijo formirati tudi iz dobička poseben fond, iz katerega bi črpali del sredstev za samozavarovanje. T.

IZ OBRAČUNA DELA OBLO TRŽIČ

Na zadnji občinski seji je predsednik občine med drugim tudi povedal, da je ljudski odbor lani dogradil 1056 m² novega stanovanjskega prostora, z adaptacijami pa je pridobil še 872 m² stanovanjske površine. Letos je v gradnji 2170

ZAKAJ TAKO ZAVLAČEVANJE?

Naš naročnik nam piše:

Kmetijska obdelovalna zadruga »Stara Loka - Lubnik« v Stari Loki je bila likvidirana že pred petimi leti, vendar še danes v zvezi s tem ni vse urejeno. Nekaterim članom je likvidacijska komisija takrat priznala izplačilo v denarju. Stvar se je zavlekla, zato prizadeži člani - kajžarji vprašujemo, kdaj bodo pristojni organi zadevo rešili. Prepričani smo, da našim upravičenim zahtevam ne bo težko ustreči. J. L.

KROJAŠKO PODJETJE V KRIŽAH SI JE OPOMOGLO

Letos je prevzela Kmetijska zadruga Križe krojaško podjetje, ki se je dolgo borilo za svoj obstoj. Nabavila je potrebne stroje in novo podjetje ima toliko dela, da ga ne zmaguje. Podjetnost kolektiva dokazuje tudi to, da bodo te dni v Kranju na Titovem trgu odprla lastno poslovalnico. J. V.

NEPOZABNO UMETNIŠKO DOŽIVETJE

Minuli ponedeljek so bili kranjski ljubitelji koncertov deležni umetniškega doživetja, ki sta jim ga v okviru zadnjega abonmajskega koncerta v letošnji sezoni posredovala člana ljubljanske opere, sopranistka Sonja Hočevarjeva in baritonist Marcel Ostroševski. Pri klavirju je bil dr. Danilo Švara.

Vsa dela tega zahtevnega koncertnega sporeda so bila podana tako kot si jih more želeli le razvajeno uho zahtevnega poslušalca. Umetniška intenziteta vseh treh umetnikov je prišla ta večer do popolnega izraza. — Končni vtisi, žal, maloštevilnih poslušalcev, so bili docela isti: zares umetniško doživetje. aa

INVALIDI V ŠKOFJI LOKI SO DELAVNI

Pred dnevi je bil v Škofji Loki redni letni občni zbor Zveze vojaških vojnih invalidov. Udeležba članstva je bila številna, pogrešali pa so zastopnike političnih in drugih organizacij, čeprav so bili vabljeni. Med otroke padlih borcev je občinski odbor ZVVI razdelil 152.000 dinarjev. Večje število jih je bilo tudi v kolonijah. Pri učenju bodo morali imeti ti otroci več pomoči, da bodo njihovi uspehi boljši. Loški invalidi so se tudi v političnem in kulturnem življenju precej udeleževali. Organizacija šteje 220 članov in je ena najdelavnejših na Gorenjskem. F. V.

KAJ SODIMO O...

PRESKRBI Z ZELENJAVO

Preskrba potrošnikom z zelenjavo na Gorenjskem še ni najboljša. V nekaterih krajih Gorenjske (Tržič, Jesenice) odhajajo potrošniki celo v druge kraje, ker na domačem trgu ne dobijo dovolj zelenjave, ali pa je le-ta mnogo dražja kot drugod.

Trgovsko podjetje »Sadje« v Kranju meni o preskrbi z zelenjavo takole: Vso zgodnjo zelenjavo uvažamo — največ iz Dalmacije, delno pa iz Goriške. Stroški prevoza precej podražijo izdelke, vendar je cena še vedno sorazmerno nižja, kot če bi zelenjavo nabavljali doma.

Trgovsko podjetje »Zelenjava« v Kranju: Zelenjavo nam dobavlja grosistično trgovsko podjetje »Sadje« v Kranju, delno pa jo nabavljamo tudi iz Ljubljane in nekaterih drugih krajev. Cene so enake kot v poslovalnicah trgovskega podjetja »Sadje«, včasih pa celo nižje.

Kmetijsko posestvo Škofja Loka: Res je, da gorenjska kmetijska posestva ne pridelajo dovolj zgodnje zelenjave za gorenjske potrošnike. Menimo pa, da bi od srede maja dalje s svojimi pridelki lahko krčila potrebe. Mi skrbimo za to, da čim več zelenjave prodamo na posestvih sami naj-

bližjim potrošnikom. Nekaj zelenjave damo tudi »Sadju«, da jo potem kot grosistično podjetje lažje razdeli po gorenjskih poslovalnicah. Najbolje bi bilo, za kar smo mi in, upamo, tudi ostala kmetijska posestva najbolj zainteresirani, da bi se ustanovila večja trgovina (tržnica) za sadje in zelenjavo, kjer bi lahko prodajala vsa kmetijska posestva svoje pridelke. Prav gotovo bi bili pridelki tudi cenejši.

Vrtnarija Kranj: Moti nas predvsem to, ker grosistično trgovsko podjetje »Sadje« Kranj prodaja naše pridelke v trgovinah po mnogo višjih cenah kot jih prodajamo mi. Cene narastejo za 100 ali celo več odstotkov. Toliko kralo prav gotovo ne more podražiti pridelkov. Samo za primer naj navedem, da mi prodajamo peteršilj po 40 dinarjev, v trgovinah na drobno pa je po 80 dinarjev. Zato, če le moremo, raje prodajamo pridelke na posestvu sami ali pa jih damo v kmetijsko zadrugo, kjer ni opaziti tako občutnega zviševanja cen. Vsekakor bi ustanovitev tržnice dobro vplivala na pocenitev kmetijskih pridelkov.

Lj.

Koga bomo izvolili V DELAVSKI SVET

V podjetjih prireajo te dni predvolilne sestanke, razpravljajo o delu delavskih svetov v zadnjem letu, izbirajo kandidate, ponekod pa so novi delavski svet že tudi izvolili.

Tu in tam so znali pritegniti v razpravljanje o problematiki delavskega samoupravljanja bolj ali manj celoten kolektiv. Po podatkih iz sindikalnih organizacij so na pr. v »Iskre« in »Tiskanini« Kranj razpravljali o poročilih delavskega sveta na predvolilnih sestankih po oddelkih. So pa tudi primeri, ko predsednik delavskega sveta na predvolilnem sestanku ni ničesar poročal volivcem, kar kaže na pomanjkljiv čut odgovornosti do volivcev.

Pomanjkljivo se pripravljajo na volitve delavskega sveta v nekaterih manjših podjetjih, zlasti obrtnih. Delavski sveti nekaterih teh podjetij do pred dnevi še niso niti razpisali volitev. V nekaj primerih pa so priprave na volitve delavskega sveta zavrla še neurejena vprašanja s področja tarifne politike. Tako so v enem izmed gradbenih podjetij že razpisali volitve, s sklicanjem predvolilnega sestanka pa so odlašali; vodstvo podjetja se ni upalo pred kolektiv, ker tarifni pravilnik še ni bil potrjen. V takih primerih so krivdo za to, da še nimajo potrjenega tarifnega pravilnika, običajno skušali pred ljudmi prevaliti na komisije za potrjevanje pravilnikov, niso pa povedali, da so to sami zakrivali, ker pravilnika niso popolno ali pravilno sestavili.

Zanimivi so pojavi okrog sestavljanja kandidatnih list. V mnogih podjetjih zma-

gujejo mnenja, da je dobro organe delavskega upravljanja pomladiti in vključiti vanje tudi več žena. Ponekod pa celo osnovne organizacije Zveze komunistov in sindikalna vodstva jemljejo to stvar samo formalno, češ: »Pa napišimo na kandidatno listo še nekaj mladincev in žena, ker je pač taka direktiva, saj jih bodo ljudje tako in tako črtali.« Če nekoga kandidiramo samo zato, »ker sicer ne bi bilo v delavskem svetu nobenega mladincev ali žena« ali pa zato, »ker je taka direktiva,« potem nismo dosegli ničesar. V delavske svete kandidirajmo več žena in mladince, toda na osnovi merila, kakšno razumevanje kaže mladinec ali žena za družbeni razvoj, za gospodarjenje, za povečevanje proizvodnosti ipd. Pretirano, nepravilno je tudi zahtevati, da mora znati mladinec vsaj toliko kot starejši, da bi zasluzil kandidiranje v delavski svet. Tudi starejši člani delavskih svetov so se nekoč morali začeti učiti in orati pri tem celo ledino, medtem ko mlajši rod upravljavcev že lahko uporablja bogate izkušnje. To, docela neupravičeno nezaupanje v mladino, zožuje število ljudi, ki sodelujejo v organih samoupravljanja, povzroča, da so posamezniki preobremenjeni, medtem ko drugi ne morejo vnašati svežega duha v organe samoupravljanja, vse to pa ovira hitrejši razvoj samoupravljanja.

Druge skrajnost pri izbiranju kandidatov je v tem, da v posameznih primerih delavski sveti in politične organizacije stvar docela spustijo iz rok. V eni izmed gorenjskih tekstilnih tovarn so določili 71 kandidatov, čeprav bo štel delavske svet le 45

članov. Prav je, da je kandidatov nekaj več kot je treba izvoliti članov delavskega sveta, saj sicer volivci nimajo izbire. Kandidiranje pretiranega števila kandidatov pa pomeni le formalno, navidezno demokratičnost, ki se lahko sprevrže tudi v škodo, kajti v takem primeru prepuščamo stvar bolj ali manj stihiji, v kateri lahko ob volitvah odpadejo ravno kandidati, ki bi bili med predlaganimi najboljši člani delavskega sveta. Če pa je že tolikšno število kandidatov, potem čaka politične organizacije v podjetju težavnejša naloga, da se zavzemajo za izvolitve najboljših. Sestav organov delavskega samoupravljanja pa postaja letos še važnejši spritno nove delitve dohodka, ki pomeni začetek izdatnejšega stimuliranja kolektivov za boljše gospodarjenje.

Okrajna konferenca sindikalnega aktiva, ki je bil pred dnevi, je ugotovila tudi to, da so priprave na volitve sicer zelo živahne, vendar se razprave ponekod omejujejo skoraj zgolj na ugotavljanje pomanjkljivosti, premalo pa je še prizadevanja iskanja ustreznih rešitev kompliciranih ekonomskih problemov, ki nas žulijo. Razen tega je razprava o problematiki samoupravljanja marsikje preveč omejena samo na aktiv, premalo pa so pritegnjeni vanjo širši krogi delavstva. To pomanjkljivost odpravljamo v pripravah na kongres delavskih svetov; teh priprav se bomo še pospešeno lotili po izvolitvi delavskih svetov, kolikor nam kje že zdaj ni uspelo združiti uresničevanja obeh nalog: priprav na volitve in na kongres.

Z.

Po občnih zbórah kmetijskih zadrug kranjske občine

Prešibko sodelovanje s krajevnimi činitelji

Kmetijske zadruge v kranjski občini so že imele svoje občne zbornice. Ugotovljeno je bilo, da se je občnih zborov, razen ponekod, udeležila večina članstva in razmeroma še kar dobro posegala v razpravo.

Iz razprav na teh občnih zbórah je zapaziti, da so najbolj boleča točka v zadrugah strojni odseki. V vseh zadrugah bolj ali manj tarnaajo, da so njih stroji napačno ocenjeni,

med seboj. (Na vsakega člana bi prišlo 780 dinarjev!) Prav tako so negodovali, da niso mogli lani spomladati prodati krompirja po taki ceni, za katero so se bili domenili in ki je bila znatno višja od dnevnih tržne cene. — Vsekakor bi bilo pravilneje, da bi združniki kmetijske zadruge iz Zebnice temeljiteje razmislili o samem povečanju blagovne proizvodnje, saj bi lahko bolj učinkovito in smotrno preskrbovali naša industrijska središča na Gorenjskem (predvsem Kranj) s poljskimi pridelki.

Na občnih zbórah pa se je vsekakor premalo govorilo o tesnejšem sodelovanju vseh upravnih odborov kmetijskih zadrug s terenskimi odbori Socialistične zveze in s samimi krajevnimi odbori.

Brez dvoma je nemogoče ločiti na vasi interese kmetijske zadruge, krajevnega odbora ali političnih organizacij. Le v složenem delu je moč, s skupnimi napori vseh se da

K BELEŽKI

„Niste naša stranka“

V 28. številki našega lista smo objavili beležko »Niste naša stranka«. V tej beležki je bil poglaviten očeček prodajalke v mlekarni »Pri Grošelju« v Kranju zaradi nevljudne postrežbe, češ da ni hotela prodati neki stranki zahtevane količine mleka; prodajalka je namreč izjavila, da mora imeti mleko predvsem za svoje stalne stranke. V beležki je bila tudi trditve, da so se nad nevljudnostjo te prodajalke zgražali tudi drugi.

Te dni pa nas je potrošniški svet pri omenjeni prodajalni obvestil, da ta kritika ni bila objektivna in da se je prodajalka z objavo beležke zgodila krivica. Potrošniški svet trdi, da prodajalka v tej mlekarni doslej še nihče ni mogel očitati nevljudnosti in napačnega odnosa do strank. V omenjenem primeru je stranka zahtevala 2 litra mleka, ker ga je v mlekarni, kjer stalno kupuje, zmanjkalo. Prodajalka pa ji je rekla, da ji bo mleko lahko dala ob 17. uri, če ga bo kaj ostalo, ko bodo prišle ponj stranke, ki imajo mleko plačano vnaprej.

S tem pojasnilom potrošniškega sveta omenjeno beležko popravljamo. Pristavljamo pa, da prav taki primeri opozarjajo na problem, ki je pri tem bistven. Gre za naslednjo anomalijo: Hkrati, ko stranke, ki niso »stalne«, ne morejo kupiti v mlekarnah mleka v poljubnih količinah (podobno je v nekaterih drugih mlečnih izdelkih), kmetje v nekaterih gorenjskih vaseh ne morejo prodati vsega mleka, o čemer smo že večkrat pisali. Vzroki so objektivni (zastarelost in premajhna zmogljivost mlekarn), pa tudi subjektivni, med katere sodi tudi nezadostna elastičnost prodajne mreže. Ali res ni moč urediti stvari tako, da bi imele prodajalne sleherni uro dovolj mleka naprodaj, mleko, ki bi jim zvečer ostalo, pa bi vrnilo v predelavo ali pa bi ga kakšno drugače uporabili? To je vprašanje, ki zasluži, da ga obravnavajo tudi organi družbenega upravljanja v trgovini.

postopoma dosegati določene uspehe. Tako je pokazal upravni odbor kmetijske zadruge v Voklem veliko razumevanje do učiteljstva, saj so sklenili skupaj s šolskim odborom, da bodo gradili nekaj stanovanj za učiteljstvo in tako dalje.

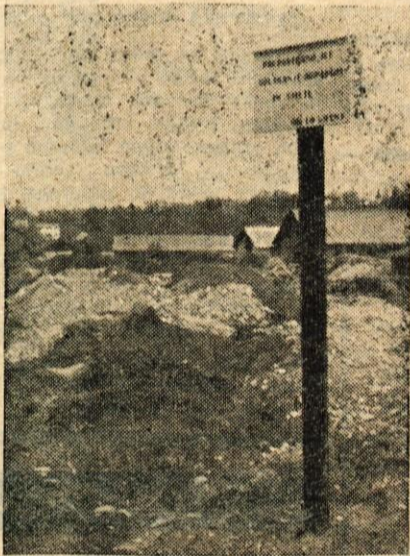
Kljub temu, da je prišlo na nekaterih občnih zbórah kmetijskih zadrug kranjske občine do posameznih nepravilnih težej, pa brez dvoma ni moč zanikati precejšnjega napredka, ki ga je doseglo združništvo pri nas v preteklem letu.

I. A.

KAMEN SPOTIKE

HUMOR OB NEPRAVI PRILIKI

Smisel za šalo je zelo prijetna reč — seveda: za šalo o pravem času in na pravem mestu. Ampak, kakšna se vam zdi ta šala, ki jo kaže naša silka? Po našem mnenju je dokaj neslana: odlagati smeti, cele kupe smeti tik ob tabli z napisom **ODLAGANJE SMETI PREPOVEDANO**, je zares neslana šala. Ni nikogar, ki bi mogel kaj ukreniti, da se ta reč uredi? Takale »šala« namreč Kranju nikakor ni v čast, posebej še zato, ker je tik ob železniški postaji!

V rubriki KAMEN SPOTIKE, ki jo začnemo v današnji številki, bomo skušali v sliki in besedi skupaj z našimi bralci odpravljati razne številne drobne in velike nepravilnosti, ki jih srečujemo vsak dan na cestah, v trgovinah, podjetjih, prevoznih sredstvih — povsod pač, kjer se zbirajo ljudje. Prosimo bralce, da nam pri tem po svojih močeh pomagajo. Če kjerkoli opazite kaj takega, kar bi sodilo v rubriko KAMEN SPOTIKE — sporočite nam!

GLAS GORENJSKE

KRATKE IZ TRŽIŠKIH DELOVNIH KOLEKTIVOV

Upravni odbor Bombažne predilnice in tkalnice v Trzinu vsak teden ugotavlja, kolikšna je bila produkcija in kako izpolnjujejo plan. Komisija za higiensko tehnično zaščito je v obratnih prostorih ugotavljala stanje naprav in njih pomanjkljivosti. Zastopniki podjetja bodo skupaj z ambulantnim zdravnikom pregledali sorodna podjetja v drugih krajih zaradi primerjave.

KAKO JE V »PEKO«?

Vsa tržiška podjetja se pripravljajo na nove volitve delavskih svetov. Člani kolektiva tovarne »Peko« so igrali premajhno udeležbo na sestankih DS. Začeli so iskati vzroke izostankov in sklenili, da bodo seje pogoste, toda nikdar ne smejo trajati več kot tri ure. Tudi v tej tovarni bodo vsake tri oziroma šest mesecev delavce in uslužbence ocenjevali. DS podjetja je sprejel ukrepe, da bi zmanjšali napake pri izdelkih. Do konca aprila bodo odpremili dokaj velike količine naročenih čevljev v inozemstvo, kjer so dosegli zelo ugodno ceno. Ker produkcija v podjetju narašča, bo izdelkov tudi na domačem trgu, kljub izvozu, več kot dovolj.

V TOVARNI LEPENKE SO SUŠILNICE PRAZNE

Tovarna lepenke sproti prodaja svoje izdelke. Sušilnice so prazne in bo podjetje skušalo ob sobotah uvesti še eno izmenjo, da bi povečali proizvodnjo. V tej tovarni so že začeli z elektrifikacijskimi deli, kar bo omogočilo stabilnejšo proizvodnjo kot doslej, ko je podjetje imelo le lastni vodni pogon. Tarifni pravilnik podjetja je potrjen. Bil je mesec dni razobešen na vpogled celotnemu kolektivu in takrat nihče ni stavih nobene pripombe. Seje po potrditvi so se našli posamezniki, ki jim kake postavke niso bile všeč. Upravni odbor seveda takih prepoznih pripomb ni mogel upoštevati.

NI SKRBI ZA PRODAJO

Tovarna finega pohištva v Trzinu nima skrbi, da bi ne prodala svojih izdelkov, pač pa jo muči, kako povečati zmogljivost, da bi zadostila velikim naročilom. Skoraj 70% dela opravijo ročno. Opremo za našo novo jugoslovansko ladjo JADRAN bi morali dobaviti že tekoči mesec, tudi oprema za ladjo JEDINSTVO mora biti še letos dovršena. Kupci iz Holandije so obiskali podjetje v Trzinu in prosili, da začno z dobavami zanje že v začetku aprila. Podjetje je naročila prevzelo, ker ne želi izgubiti solidnih kupcev. Na seji Delavskega sveta se člani zanimajo za vsako vprašanje. Tako so zadnjič vpraševali, kako je treba postopati pri nabavi kredita za večje zaloge, iz kakšnih sredstev bi mogli nabaviti novo strojno opremo, če morda niso reklamni stroški podjetja previsoki in koliko kosov posameznih vrst izdelkov so lani v celoti izdelali itd. Zahtevali so pojasnilo tudi o trošenju deviznih sredstev.

PROBLEM — VZGOJA KADROV

V Trziški tovarni kos in srpov pa imajo problem vzgoje kadra, predvsem kvalificiranih delavcev — kovačev. Delavski svet podjetja je sklenil, da bo konec letošnjega šolskega leta sprejel v uk vse vajence, kar se jih bo prijavilo. Vajence bodo iskali pri posredovalnicah za delo in poklicnih posvetovalnicah. Na zasedanju DS so razpravljali o kvaliteti izdelkov. Na domačem in inozemskem tržišču se kopirajo izdelki raznih firm in bo zato DS skupno z vsem kolektivom skrbno pazil na brezhibno izdelavo in kvaliteto. Doslej to podjetje glede tega ni prejelo še nobenih reklamacij. Skrbeli pa bodo za nadaljnjo izboljšavo vseh izdelkov, predvsem pa slamoreznih klinov za Indijo, kjer se pojavlja huda konkurenca tujih firm.

J. V.

FINANČNI PREKRŠKI

PODJETJI NA GORENJSKEM

Iz poročila finančne inšpekcije za preteklo leto je razvidno, da je finančna inšpekcija v kranjskem okraju prešibka, saj pride na enega inšpektorja kar 106,4 gospodarskih organizacij, 16 finančno samostojnih zavodov, 1,8 denarnih zavodov, 0,8 zbornic in OZZ in 139 družbenih organizacij.

Pri pregledu podjetij in gospodarskih organizacij je finančna inšpekcija ugotovila pri pregledanih podjetjih, da je 89 podjetij ali 36% kršilo Uredbo o pobiranju dohodkov proračunov in skladov, 88 podjetij ali 35,9% Uredbo o knjigovodstvu, 36 podjetij ali 14,6% Uredbo o kreditih, 14 podjetij ali 5,6% Uredbo o gospodarjenju z osnovnimi sredstvi, 10 podjetij ali 4,5% Uredbo o celotnem dohodku in njegovi delitvi, 5 podjetij ali 1,8% Uredbo o finančnem poslovanju z banko, 2 podjetji ali 0,8% Uredbo o plačah delavcev in uslužbencev ter po eno podjetje Uredbo o dodeljevanju potrošniških kreditov in Uredbo o gostinskih podjetjih in gostiščih.

ZA RAZŠIRITEV ŠTAJERSKIH KOKOŠI V KANJSKEM OKRAJU

Z uvajanjem štajerske kokoši imamo na Gorenjskem možnost, da brez večjih investicij povečamo perutinarstvo proizvodnjo celo za 100%, s čimer bi v celoti zadostili potrebam domačega trga.

Za razširitev »štajerske« na Gorenjskem pa so potrebna rejska in razmnoževalna središča, ki bi valilnici v Kranju dostavljala zadostno količino valilnih jajc. Zato bo Okrajna zadruga zveza ustanovila rejska in razmnoževalna središča, razen na Rupi, kjer že obstoja, še v Naklem in v Mljah pri Visokem. — Ta rejska središča bodo delovala v okviru kmetijskih zadrug.

Odmevi naših člankov

ŠE O PREOBREMENJENOSTI ŠOLSKIH OTROK

Ko sem bral v »Glasu Gorenjske« prispevek »Postal sem domači učitelj, sem tudi jaz ob površni analizi otrokovega dela ugotovil, da so šolo-obvezni otroci resnično prezaposleni. Mislim predvsem na tiste, ki živijo na deželi in so oddaljeni od šole po 4 ali več kilometrov. Za hojo v šolo in nazaj porabi tak otrok 2 uri, v učilnici se zadržuje 4 ure, domačo nalogo pa dela povprečno nadarjen ter priden otrok tudi uro in več. To je že kar 7-urni delavnik. Podeželski otroci so razen tega večinoma doma s kmetij in starši jih uporabijo za različna fizična dela. (Opomba uredništva: Na to, da kmečki otrok opravlja težaška dela, se šola ne more ozirati, pač pa se bodo morali starši prej ali slej zavedati, da je potrebno enako znanje otrokom iz mesta kakor otrokom s podeželja. Razen tega bo treba spremeniti sistem dela v šoli, da se otroku ne bo treba toliko ukvarjati z nalogami doma.) Otrokova preobremenitev se kaže tudi na učnem uspehu. Nastajajo razlike med uspehi v mestu in na deželi, toda vzrokov nihče ne išče v preutrujenosti. Starši se premalo zanimajo za svoje malčke. Te napake bi vsaj delno lahko odpravili, če bi starši in učitelji razpravljali na roditeljskih sestankih tudi o tovrstnih težavah in ne samo o ocenah. Starši naj bi razbremenili otroke težaških del. Dostikrat se zgodi, da otrok nima naloge, ker ni imel časa zanj ali pa je zaradi utrujenosti ni napisal po učiteljevih zahtevah.

K. I.

in da je treba plačevati zanje kljub temu, da so nekateri stroji uporabni izključno le pri sezonskih delih, preveliko amortizacijsko.

Dejstvo je, da so bile storjene napake pri ocenjevanju osnovnih sredstev strojnih odsekov. Toda v razpravah je bilo tudi čutili, da zadrugniki nekoliko premalo obravnavajo drugo plat, se pravi boljše in časovno daljše izkoriščanje posameznih strojev.

V posameznih kmetijskih zadrugah pa je bilo čutili tudi nekatere nezdrave pojave. Tako so n. pr. zadrugniki v Zebnici želeli doseči, da bi ustvarjeni dobiček razdelili

gorenjski obveščevalci

gorenjske bodice

KINO

KINO »STORŽIČ« KRANJ
19. in 20. aprila, amer. barvni film »CLOVEK S PUŠKO«, ob 16., 18. in 20. uri.

21. aprila, ob 9.30. uri amer. barvni film »CLOVEK IZ ALAMA« ter ob 14., 16., 18. in 20. uri amer. barvni film »CLOVEK S PUŠKO«.

KINO »SVOBODA« STRAZIŠČE
20. aprila, amer. barvni film »CLOVEK IZ ALAMA«, ob 18. in 20. uri.

21. aprila, mehiški film »POSLEDNJA ZELJA«, ob 15., 17. in 19. uri.

KINO NAKLO
20. aprila, mehiški film »POSLEDNJA ZELJA«, ob 20. uri. 21. aprila, amer. barvni film »CLOVEK IZ ALAMA«, ob 16. in 19. uri.

KINO »RADIO« JESENICE
19. aprila, češki film »VEST«, ob 18. in 20. uri.

20. in 21. aprila, ameriški film »BOSONOGA KONTESA«. V soboto ob 18. in 20. uri. V nedeljo ob 16., 18. in 20. uri, dopoldan ob 10. uri matineja mladinskega filma.

KINO »PLAVŽ« JESENICE
19. aprila, jugoslovanski film »TRI ZGODBE«, ob 18. in 20. uri.

20. in 21. aprila, češki film »VEST«. V soboto ob 18. in 20. uri. V nedeljo ob 16., 18. in 20. uri — dopoldan ob 10.30. uri matineja mladinskega filma.

KINO ŽIROVNICA
20. in 21. aprila, jugosl. film »TRI ZGODBE«.

KINO DOVJE MOJSTRANA
20. in 21. aprila, italijan. film »DEKLE IZ SAN FREDIANA«.

KINO RADOVLJICA
Od 19. do 21. aprila, ital. glasb. barvni film »GIUSEPPE VERDI«, v gl. vl. Pierre Cressoy, Anna Maria Ferrero. V petek in soboto ob 20. uri ter v nedeljo ob 15.30., 17.30. in 20. uri.

KINO BLED
Od 19. do 21. aprila, ameriški barvni kavbojski film »DALJNA OBZORJA«.

KINO »SORA« ŠKOFJA LOKA
Od 19. do 21. aprila, francoski film »SUZNI«.

KINO LJUBNO
20. in 21. aprila, amer. barvni film »JUŽNO OD SAHARE«. V soboto ob 19.30. uri ter v nedeljo ob 16. in 18. uri.

KINO »KRVAVC« CERKLJE
20. in 21. aprila, amer. film »JULIJ CEZAR«. V soboto ob 20. uri ter v nedeljo samo ob 16. uri.

GLEDALIŠČE

»PREŠERNOVO GLEDALIŠČE« KRANJ

Petek 19. aprila ob 19. uri red Srednja tehnična tekstilna šola Kranj William Inge »AVTOBUSNA POSTAJA«.

Nedelja 21. aprila ob 16. uri — izven in za podeželje William Inge »AVTOBUSNA POSTAJA«.

GLEDALIŠČE JESENICE
Sobota in nedelja 20. in 21. aprila ob 20. uri G. E. Lessing »EMILIA GALOTTI«. Obakrat gostovanje v Novi Gorici.

V ponedeljek 22. aprila ob 16. in 20. uri prvi koncert novo ustanovljenega Simfoničnega orkestra Mestnega gledališča Jesenice. Sodelujejo kot gostje: Franc Langus, član ljubljanske opere, čelist Ivan Poljanšek in člani orkestra Slovenske filharmonije.

GLEDALIŠČE KUD »TONE ŠIFRER« ŠKOFJA LOKA

V nedeljo in ponedeljek 21. in 22. aprila ob 20. uri Schubert-Berté »PRI TREH MLADENKAH« izven in za podeželje. — V torek 23. aprila ob 17.30. uri zaključna predstava za gimnazijo in ostale šole.

MALI OGLASI

ZDRAVNIŠKA DEŽURNA SLUŽBA

Zdravstveni dom Kranj, Poljska pot 8, telefon 218, naročila za prevoz bolnikov telefon 04.

Od privatnikov malih oglasov ne objavljamo pred vplačilom. — Cena malih oglasov je: Preklic 20 din, izgubljeno 10 din, ostalo 12 din od besede. Naročniki imajo 20% popusta.

TELEFONSKA ŠTEVILKA NAROČNIŠKO OGLASNEGA ODDELKA JE: 190.

Motorno kolo 250 ccm, že registrirano za leto 1957, prodam. — Češnjica 5, Podnart.

Prodaj žrebico 22 mesecev staro. — Jama 16, Kranj.

Proglašam št. bl. 33161 izdane v Komisiji trgovini v Kranju dne 22. II. 1957 za neveljavnega. — Basaj Ivanka.

Krmilno peso kupim. — Suhadolnik, Čirče 77, Kranj.

Dne 25. aprila 1957 ob 8. uri zjutraj se bo vršila razprodaja raznih plugov, njivskih in travniških bran ter sobnih omar. Prednost imajo državna podjetja. Po 1. maju 1957 bo na razpolago tudi ostalim. — Kmetijsko posestvo Podvin — Radovljica.

Novo diatonično harmoniko ugodno prodam. Ogled v sobotah popoldan. Naslov v oglasnem oddelku.

Prodaj dobro ohranjen lesen z opeko krit kmečki pod. Naslov v oglasnem oddelku.

Poceni prodaj dobro ohranjeno žensko kolo. — Zinka Tihel, Predoslje 46.

Prodaj 1500 kg slame. Naslov v oglasnem oddelku.

Ugodno prodaj plug obračalnik in 800 komadov strešne opeke (bobrovca), seno, otavo in korenje. — Primskovo 48, Kranj.

Automatsko visokotlačno vodno črpalko z električnim motorjem, rezervanjam za 800 l in električnimi napravami v brezhibnem stanju, primerno za hišni vodovod ali manjšo tovarno prodaj. Kupim elektromotor 1-2 KM s cca 1000 obr/min. — Ogled in ponudbe v nedeljah dopoldan. Naslov v oglasnem oddelku.

Prodaj 10 let starega konja. — Kosec Andrej, Sp. Brnki 25, Cerklje.

Moško kolo poceni prodam. — Sarc, Planina 17, Kranj.

Prodaj motorno kolo 250 ccm, elegantno, odlično ohranjeno. — Cena ugodna. — Ogled vsakodnevno od 14. ure dalje pri vrtarju predilnice Sk. Loka.

Prodaj avto Opel Kadet — generalno popravljen, v odličnem stanju. Naslov v oglasnem oddelku.

Po službi grem pomagati v

gospodinjstvo — tudi na kmetijo, v okolici Kranj-Naklo za hrano in stanovanje. Naslov v oglasnem oddelku.

Kmetijska zadruga Velesovo kupi 4 rolete za izlozbo cca, 1,5 m širine ali širše.

Vzamem v najem kmečko hišo z vsaj nekaj zemlje v okolici Kranja, ki bi se morebiti pozneje dala odkupiti. Naslov v oglasnem oddelku.

Zamenjam lepo enosobno stanovanje na Javorniku za enako ali večje med Javornikom in Ljubljano. Ponudbe oddati na »Glas Gorenjske« v Kranju pod »takoj«.

Kmetijska zadruga Besnica pri Kranju sprejme v službo pastirja — lahko je tudi z družino, za pašo 60 glav živine. Plača po dogovoru. Nastop takoj.

Iščem pastirja za 3-mesečno pašo na planini Javornik. — Cuderman Jože, Babni vrt, Golnik.

Za pomoč v gospodinjstvu v dopoldanskih urah sprejemam žensko takoj. Naslov v oglasnem oddelku.

Za hrano in stanovanje pomagam v gospodinjstvu. Naslov v oglasnem oddelku.

Iščem gospodinjstvo pomočnico. Nastop takoj. Plačam dobro. Naslov v oglasnem oddelku.

Preključem besede, ki sem jih govoril o Medve Pavli iz Sk. Loke za neresnične in se ji zahvaljujem, da je odstopila od tožbe. — Mlinar Jože, Bitnje, Zabnica.

OBJAVE

Avtopromet Kranj obvešča:
Odhodi avtobusov iz Kranja v Ljubljano:
ob delavnikih: 6.40, 9.00, 10.00 in 18.30
ob nedeljah: 6.40, 11.10 in 18.30

Odhodi avtobusov iz Ljubljane v Kranj:
ob delavnikih: 7.40, 10.30, 11.30 in 19.20
ob nedeljah: 10.30, 12.20 in 19.30

Iz Ljubljane direktna povezava za Golnik:
ob delavnikih: 11.20 in 19.30
ob nedeljah: 10.30, 12.20 in 19.30

Koča na Kriški gori je oskrbovana vsako soboto popoldan in ob nedeljah. Za prvomajske praznike bo oskrbovana že od 27. aprila dalje. Redna dnevna oskrba doma bo od 1. junaja t. l. dalje.

Gorenjska smučarska podzveza za Kranj obvešča vse smučarje iz Gorenjske in Slovenije, da je zaradi novo zapadlega snega »TRIGLAVSKI SMUK« napovedan za 21. april t. l. — v nedeljo odpovedan za nedoločen čas. O novem datumu boste obveščeni.

ZAHVALA

Vsem, ki so našega dragega moža, očeta, starega očeta, tasta, strica in svaka

MARTINA PODKRIŽNIKA

pospremili na zadnji poti in mu poklonili toliko vencev in cvetja, naša iskrena hvala. Prav posebno hvalo izrekamo lovskim organizacijam in vsem poklonikovim lovskim tovarišem, ki so ga nosili do zadnjega domovanja, za presunljiv govor tov. Dolinarja in za zadnjjo lovsko čast, ki so mu jo izkazali. Prisrčna hvala vsem sosedom za požrtvovalnost in pomoč v najtežjih trenutkih.

Zalujoči: Zena Ela, hčerka z družino in ostalo sorodstvo. Kranj, dne 16. aprila 1957.

TRŽNI PREGLED

V KRANJU

Dne 15. t. m. je bil trg v Kranju spet dobro založen. Primorske branjeve so pripeljale veliko glavnote solate po 45 do 60 dinarjev kg. Radič in špinaca sta se pocenila, tako da je bila merica že po 20 din. Jajc je bilo kar precej, a cena je bila kljub temu precej visoka, to je 16 dinarjev za kom. Jabolka tokrat ni bilo dosti naprodaj. Cena se je gibala med 50 in 55 dinarji. Skoraj na vseh stojnicah je bilo opaziti sadike solate in kolerabice, mačehe, nageljne in drugo okrasno cvetje. Ostale

Po pravici vam povem, kar pri srcu me je stisnilo, ko sem pred dnevi prebral pismo »Restavracija Triglav« z Jesenic. Ljudje sicer pravijo, da imam trdo kožo kakor krokodil, v resnici sem pa tako nežnootoč, kakor pomladna cvetka. Na vse kriplje se trudim, kako bi ljudem z lepo besedo in še lepšim primerom pokazal njihove napake, in jim hkrati dal možnost, da te napake odpravijo, pa je vse kot bob ob steno. Naposled sem pa le jaz tisti, ki opravljam s tem, da sejem razdor med vrle Gorenjce, hudičevu delo. Naj bo tako ali drugače, na pismo »Restavracije Triglav« pa le ne bom molčal.

Morda se boste spomnili zadnjih bodic, dragi bralci, ko sem se obregnil ob pomaranče, ki jih prodaja ta restavracija po 440 dinarjev za kg, medtem ko jih je bilo tedaj moč kupiti v bližnjih trgovinah po 220 dinarjev? Seveda sem dobil od uprave restavracije dokaj nazoren pouk, češ da pri prodaji pomaranč ne smejo zaračunati le prevoznih stroškov, temveč morajo upoštevati tudi ostale režijske stroške, ki pri tem podjetju niso majhni. Srčno rad bi si ogledal normativ režijske tega podjetja, kajti po primeru s temi pomarančami sodim, da se ponajhu za astronomsko visokimi ciframi. Malce hudo je namreč, če prevozniki in režijski stroški zvišajo prodajno ceno kar za 100%. — Ta trenutek mi je šinila v glavo tista uganka: kaj je težje — kg sena ali kg železa? V dopisu je namreč stavek, da so to pomaranče »JAVA« (pa ne iste firme kot motorji. Najbrž so hoteli napisati »JAF-FA«), ki imajo čisto drugo težo kot navadne, namreč tiste po 220 dinarjev. Kilogram je kilogram, pa ga obračajte po mili volji!

Zavoljo vaše abonentske hrane, dragi gostinci v restavraciji »Triglav«, pa ostajam docela miren. Ne vem,

kam merite s tem, ko jo tako hvalite? Pa ne da bi imeli slabo vest! Dobro blago se samo hvali. Jaz ga pa nisem ne grajal ne hvalil.

S tem, da ste odpovedali nadaljnjo dostavo »Glasu Gorenjske« na svoj naslov, ste prav gotovo zadali našemu podjetju »smrten udarec«. Vaše maščevanje je sicer morda sladko, vendar pa v tem primeru na moč smešno!

Pismo ste namreč zaključili z geslom: »Vse za pospešitev gostinstva! Naj vas vprašam, s čim boste gostu postregli, če bo zahteval »Glas Gorenjske«?

Vidite primojdunaj, to pismo me je tako razkajfalo, da so se mi vso noč čudne reči sanjale. Potrpite malo, takoj vam bom povedal!

Kakor nor sem begal okrog Prešernovega gaja v Kranju in nekaj iskal. Menda sem iskal stranišče. Kar nena doma pa — ko mi je šlo že močno za nohte, sem pribeljal do tistega lepega stranišča pri novi šoli. Ugledal sem množico ljudi, godbo na pihala, skratka slovesnost velikega kalibra. In veste kaj je bilo? Ta dan so otvarjali tisto stranišče, ob katerega sem se že parkrat spotaknil. Če sanje kaj pomenijo, tedaj se bodo uresničile...

Ondan sem srečal znanca, ki si je na moč spomnilo ogledoval tista drevesa pred kranjsko »Delikatso«.

»Primojkokoš«, je začel važno kimati, »pa reci, če nisi postavili za pijance, ki prihajajo ponoči iz bara, čedna oporišča? Pa tudi tisti visoki pločnik pri Merkurjevem »ruksaku« ni tako napak. Če se s tiste visoke stenge zvališ na cesto, in če si pijan, se gvišno stremeš.«

Nekaj takega, kar se mi je pripetilo v nedeljo zvečer v Trbojah, pa še nisem doživel. Pravzaprav nisem imel niti namena obiskati Trboj, le skozi vas sem se peljal z avtobusom. Kako so tamkajšnji mulci zvedeli, da sem v

avtobusu, še danes ne vem? Le tega se spominjam, da so po indijansko napadli avtobus in ga obmetavali s kamenjem. Celo šipam niso prizanesli, kar smo opazili šele tedaj, ko je na vožnji proti Kranju pihalo skozi, da je bilo kaj. Ko sem ves premražen in na smrt preplašen dospel v Kranj, sem bil tak, da me še Marjanina ljubezen ni mogla kaj spraviti k sebi.

Zadnjič mi je udarilo v glavo, kako bi bilo, če bi si privoščil kratek dopust. Da bi si privoščil redni dopust, mi ni prišlo na misel; šel sem k zdravniku. Slabo sem se odrezal, kajti bolj ko sem trdil, kako sem bolan in da imam v sebi boleznj za celo bolnišnico, bolj je zdravnik trdil, kako sem zdrav. Naposled mi je svetoval prijatelj, da mi bolniški dopust ne uide, če se udeležim le ene nogometne tekme z Dupljanci. Na eni izmed prejšnjih tekem so svojemu nogometišu kar mimogrede zlomili ključnico, v nedeljo pa drugemu celo nogo. Malo bom še razmislil, potlej pa... Bolečine so bolečine, toda mesec dni dopusta pa le niso mačkine solze.

Za zaključek pa še tole: zadnjič sem se zapel v prijeten pomenek s tovarišem »fi«, ki zbira in ureja Zgodovinske paberke z Gorenjske za zadnjo stran našega lista.

»Veš, vse bi še bilo, toda honorar, ki ga sprejemam za urejanje teh paberkov, je prekleto piškvac. Rečem ti, ves honorar od prvega do zadnjega dinarja znosim v Mestno slaščičarno. Zjad pa še reci, koliko dobim.«

»Mnogo res ni,« sem ga potolažil. »Nekaj pa vendar lahko ukrenemo; lahko bi poenostavili naše finančno poslovanje. Poslej bomo nakazovali tvoj honorar kar Mestni slaščičarni.«

Vas pozdravlja
VAŠ BODIČAR!

cene: kislo zelje 50 din, kg, orehi 70 do 80 din liter, fižol 60 din liter, por 20 din za liter, peteršilj 10 din zavitek, čebula 100 dinarjev kg.

V SKOFJI LOKI

V sredo, 17. aprila je bilo tudi na loškem trgu precej izbire. Cene: Kislo zelje 50 din kg, merica kisle repe 20 din, por 7-10 dinarjev kom., špinaca 20 din merica, merica motovilca in radiča 25 din, regrat 20 din merica, črna redkev 5-7 din kom., korenje 10 din kom., zavitek peteršilja 10 din, čebula 100 din kilogram, glavica česnja 8-12 dinarjev, jajca 15-16 din kom., surovo maslo 110 din zavitek (0,25 kg), smetana 150 din liter, sirček kom. 12 din, jabolka 45 dinarjev kg, fižol suhi 60 din liter, čebulček 200 din liter.

GIBANJE PREIVALSTVA

V TRZICU

Rojeni: Marija Markun, roj. 31. marca, Olga Rajhard, roj. 3. aprila.

Umrli so: Marija Peharc, roj. Mežnar, osebna upokojenka.

V KRANJU

Poročili so se: Pavel Eržen, gradbeni inženir in Leona Cuderman, študentka.

Poročili so se: Vladimir Mirt, strojni ključavničar in Viktorija Hafnar, delavka; Alojzij Zupančič, uslužbenec in Stefanija Peneš, trg. pomočnica.

NA JESENICAH

Poročili so se: Karol Arbi, pekar in Helena Razdrih, gospodinja; Janez Meh, tov. delavec in Lilijana Lucija Ambrožič, šivilja; Luka Sevaljevič, tovarniški delavec in Gabrijela Gortnar, tov. delavka.

Umrli so: Blaž Potočnik, star 49 let; Helena Klemenc, roj. Bručan stara 74 let; Marija Jagodič roj. Globočnik, stara 49 let; Mihael Černovolov, star 64 let; Janez Subic, star 58 let; Marijan Potočnik, star 23 let;

Franciška Oman roj. Subic, stara 58 let; Franc Krese, star 28 let; Franc Kristan star 56 let; Janez Ravnik, star 70 let.

NA JESENICAH

Poročili so se: Milan Melin, električar in Miroslava Zupančič, dipl. babica.

Umrli so: Lovrenc Stigar, star 50 let; Franc Černe, otrok, star 1 leto; Tatjana Kene, novorojenček; Jožefa Jekovec, roj. Pogačnik, gospodinja; Stefanija Jekler, roj. Copi, druž. upokojenka; Jožefa Kobal, roj. Kodeš, gospodinja; Antonija Smolnikar, roj. Intihar, druž. upokojenka.

SS S SODIŠČA

NEPREVIDNI ŠOFERJI PRED SODIŠČEM

Prometne nesreče so še vedno pogoste. F. B. z Golmika pri Kranju je 6. avgusta v popoldanskih urah vozil s tovarnim avtomobilom po cesti Kranj-Medvode. V kabini sta bila še dva potnika, skozi vas Breg pa je šofer vozil dokaj nepazljivo in neprevidno. Zavozil je s ceste in se zalezel v drevo. Obdolženec se je zagovarjal, da mu je v kritičnem trenutku popustil volan, vendar je raziskava dokazala, da gre le za nepazljivo vožnjo. Mesec dni zapora pogojno za dobo dveh let mu bo v opozorilo, da bo v bodoče pri vožnjah bolj pazljiv.

Pred sodiščem je bil prav tako K. P. iz Skofje Loke, ki je 10. februarja 1956 kot šofer-čajnik povzročil karambol na ovinku ceste v bližini avtobusne postaje v Skofji Loki. Vozil je osebni avto, v katerem so bili še trije potniki. Vozil je s preveliko brzi, razen tega je bila še cesta spolzka, sekal je tudi ovinek, se zalezel z levim prednjim delom v obronbi kamen. Na avtomobilu je bilo okoli 85 tisoč dinarjev škode. Šoferji-čajniki prav tako odgovarjajo za kršitve cestno - prometnih predpisov.

Sodišče je upoštevalo, da gre v tem primeru za nezakusnega voznika ter mu je v upanju, da bo v bodoče vozil bolj previdno in upošteval cestno - prometne predpise, odmerilo kazen 1 mesec zapora pogojno za dobo enega leta.

KAZEN ZA SAMOVOLJNO VSELITEV

Dokler ni Stanovajska uprava v Kranju energično izseljevala vseh nasilno vseljenih strank, so bile nasilne vselitve na dnevnem redu. Sedaj pa je tega manj. Nekateri sicer domnevajo, da le ne bo tako hudo, pa se motijo.

Tako se je zmotil tudi P. J. ki se ni hotel sam izseliti iz sobe, ki jo je nezakonito zasejal. Ker se ni izselil do določene roka, je sledila prisilna izselitev, ki so jo opravili v odsotnosti prizadetega. Ta se je namreč načrtno umaknil, misleč, da ne bo nič hudega. Izpraznjen sobo so zapečatili in dodelili drugi upravičeni stranki. Pečat pa P. J. ni motil. Odrtnal ga je in se vselil nazaj v sobo. Stanovajska uprava ga je ponovno prisilno izselila, zavarovala pa je tudi takojšnjo vselitve druge stranke. Samovoljne je bil prijavljen sodišču, kjer je bil kaznovan na 5000 din denarne kazni. V takih pogojih bo denarna kazen že učinkovala, saj je prej vsakdo »tvegala« nekaj jurjev kazni, če je le vedel za prazno stanovanje, da se je vanj nasilno vselil.

KONJ SE MU JE UBIL NA CESTI

V torek, 9. aprila, popoldne se je Jože Dular iz Predoselj odpeljal s konjem v Kranj. V Gorenjah je konju na asfaltni cesti nenadoma spodrsnilo in je tako nesrečno padel, da je obležal mrtve.

Dopisujte v »Glas Gorenjske«

Komisija za razpis mesta poslovdje Pekarne Preddvor na podlagi 10. člena zakona o pristojnosti občinskih in okrajnih ljudskih odborov (Ur. l. FLRJ, št. 34-371/55) in 89. in 90. člena uredbe o ustanavljanju podjetij in obrtov (Ur. l. FLRJ, št. 51-424/53)

razpisuje

MESTO POSLOVODJE PEKARNE PREDDVOR

Ponudniki za razpisano mesto morajo izpolnjevati enega od naslednjih pogojev:

1. obrtni mojster pekovske stroke z nekajletno prakso
2. pekovski pomočnik z večletno prakso

Pravilno kolekovane prošnje z življenjepisom in dokazili o šolski in strokovni kvalifikaciji je poslati Občinskemu ljudskemu odboru Kranj do vključno 3. maja 1957.

PROSVETNA DRUŠTVA NA RAZPOTJU

Naša prosvetna društva dobivajo v zadnjem času pobude za sodobnejše in sproščenejše oblike kulturne dejavnosti. Na sestankih in zborih naših »Svobod« je bila v tej smeri izgovorjena že marsikatera beseda; govora je zlasti o oblikah kulturno zabavnega značaja in o »klubsko-prosvetnem« delu ter izživljanju slehernega člana, oziroma slehernega delovnega človeka. Slišati pa je tudi marsikatero kritično besedo na račun dosedanjega prosvetnega dela naših prosvetnih društev. Dosedanje oblike naj bi bile pretoge, so dediščina prejšnjih družb; duh, ki jih preveva, je vse preveč čitalniški. Te oblike naj bi zadovoljevale le skupine in skupnice, ki so si domišljale, da so opravile vse kulturne naloge, če so uprizorile v gledališki sezoni določeno število predstav, če so nastopile z enim ali dvema koncertoma in kvečjemu še prispevale bolj ali manj skromen delež ob nacionalnih proslavah in podobno. Vsi ostali državljani pa, kolikor so pač obiskovali predstave in nastope, ali pa poslušali »katedrsko« predavanja, so smeli vse to le sprejemati, kakor jim je že bilo podano, ne da bi imeli priliko sami tukaj kaj prispevati in soustvarjati.

Nove pobude — kako usmeriti kulturno življenje našega človeka v mestu in na vasi v tokove, ki bi zajeli slehernega od nas, so gotovo pravilne in zdrave. So pač odraz teženj, da naj bo vsak član socialistične družbe deležen v večji in pravičnejši meri, ne samo onih dobrin, ki jih potrebuje za svoj vsakdanji obstanek, temveč tudi vseh kulturnih vrednot. Naša družba ne more trpeti, da bi bile stvaritve naših umetnikov in umetnic zgolj privilegij, dostopen nekemu izbranemu sloju; knjiga, film, časopis in radio morajo služiti vsem in vsakomur, slehernik naj črpa iz te zakladnice.

Vendar pa pri tem, ko razpravljamo o teh rečeh, ne postavljamo vsega tako, kakor je prav. Zlasti pa jih po mojem prepričanju ne postavljajo prav tisti, ki mislijo (in tudi govorijo), da je že dozorel čas, ko lahko spustimo zavese amaterskim odrom, da nam niso več potrebni koncertni nastopi naših pevskih društev, da tu »predavanja« v ljudskih univerzah niso več užitna itd. Tako je bilo namreč moč razumeti besede nekaterih pobudnikov za nove oblike dela, in tako so jih vsaj marsikje razumeli.

Ni moč tajiti in nič novega ne bom ugotovil, če povem, da so film, radio in televizija, ki so pa seveda le tehnične novosti, doprinesli k temu, da se polnijo kino dvorane od dneva do dneva bolj, gledališke pa, in to predvsem na deželi, se vedno bolj prazni. Zato, marsikje jih pa celo zapirajo. Zakaj je temu tako, ni težko uganiti. Filmsko platno zmore znatno več; odlikuje ga hitrejšje dogajanje, ki ustreza današnjemu nestrpnemu, živčnemu človeku, današnjemu hlastnemu in neučakanemu življenjskemu tempu, zlasti pa zmore platno posredovati plitvo in dražljivejšo vsebino, ki jo »hvaležnejše« sprejema od naglega življenjskega ritma preutrujenih sodobnikov. In kaj smo s tem »pridobili«? Skupine in skupnice, ki so bile prej po terenu prav na gosto posejane (in so sešete dajale že prav čedne rezultate), so se razredčile in niso redki kulturni domovi, kjer so odpravili stare in »čitalniške« oblike enostavno s tem, da so prevesili čeznje filmsko platno.

S tem, da bomo spreminjali prosvetne dvorane v kino dvorane, da se bomo zadovoljevali kar s prenosi koncertov po radiu in zaradi mene še po televiziji, pa seveda kulturne dejavnosti ne bomo razgibali, poglobili in posplošili. Do klubskega — prosvetnega življenja naš delovni človek do tej poti prav gotovo ne bo prišel. V kino - dvorani in ob radiu bo prav tako le sprejemal, sam pa bo še manj sodeloval. Kakšne dramatske, pevske ali muzikalne vrednote naj prinaša v klubске prostore svojega kulturnega doma, če naj jih dobiva le s platna ali televizijskega sprejemnika?

»Starih« oblik kulturno - prosvetnega dela, kakor pokažejo ta razmišljanja, torej le ne bomo smeli docela zavreči. Če bomo nastopali proti njim s takimi pavšalnimi očitki, kakor jih navajam v uvodu, utegnemo doseči le hitrejšo demontažo gledaliških »odrov«, ki jih bodo — kakor kaže — zamenjale le kino-dvorane, klubsko življenje pa se nam bo izmislilo v gostilniške pomenke. Dramatika, pevska oz. glasbena kultura so tako do gnane in tako globoko utemeljene izrazne oblike človeškega duha in njegovih teženj po lepšem in plemenitejšem, da bodo preživele tudi našo razvojnjo stopnjo, pa tudi bodoči atom-

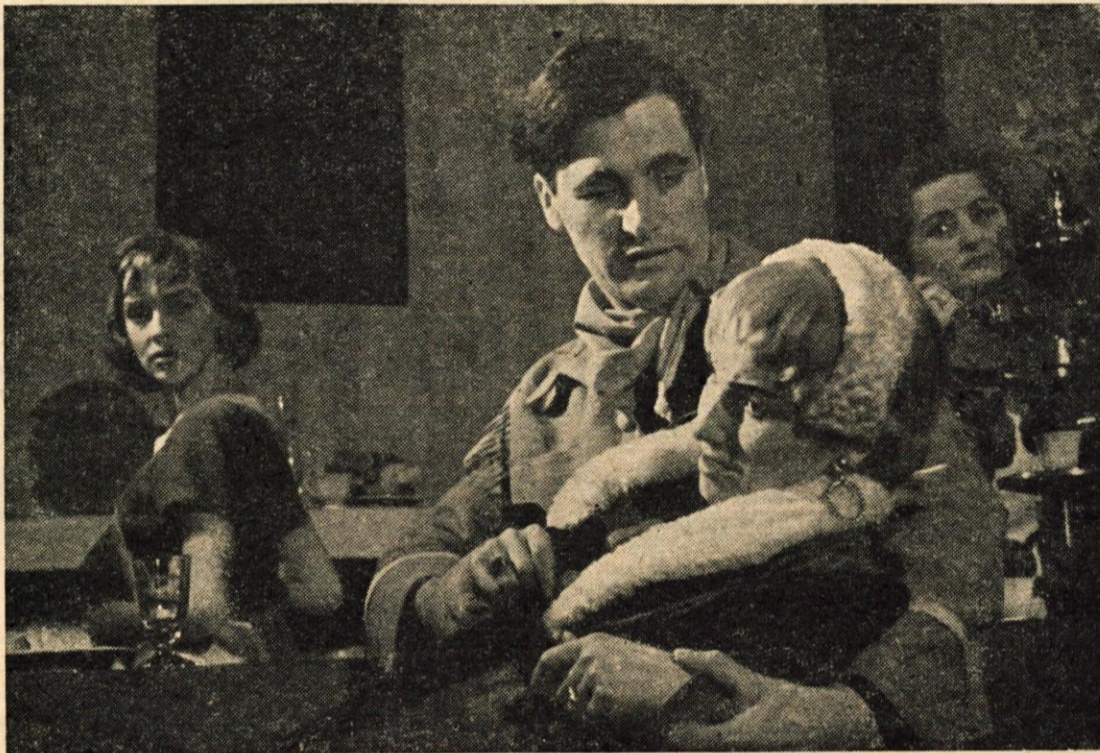
ski človek naj bi se jim ne odrekel, ker bo sicer kljub vsem pridobitvam — duhovni siromak.

Če se hočemo približati ciljem, o katerih je bilo govora, in če hočemo doseči, da se bo naš delovni človek v svojih kulturnih domovih plemenitil in ne samo sproščal ob ceneni zabavi filmov in veselih večerov, se ne smemo lotiti stvari tako, da bomo vse »stare« oblike kar na mah odpravili,

ne da bi znali na njih mesto postaviti res kaj vrednega in koristnega.

Seveda pa bodo naše dramske in pevske družine, ki naj kar naprej in še marljivo delajo, morale prilagoditi svoje delo okusu in temperamentu današnjega človeka. Še bolj kot oblika je pa važna vsebina dela, ki mora biti vselej in vedno resnično napredna in ne samo sodobna.

Jože Fister

IZ PREŠERNOVEGA GLEDALIŠČA
Anka Cigojeva, Jože Pristov, Nada Bavdaževa in Vera Blančeva
v Williama Ingea »AVTOBUSNI POSTAJI«

OB 80-LETNICI dr. IVA ŠORLIJA

Dr. Ivo Šorli se je rodil na večerajšnji dan leta 1877 v Podmelcu pri Tolminu, kjer je preživel tudi svoja otroška leta. Gimnazijo je končal v Gorici, potem pa se vpisal na pravno fakulteto v Gradcu in promoviral 1904. leta. Odločil se je za notarski poklic in mu ostal zvest do upokojitve. Najprej je služboval v Gorici, potem pa ga je življenje metalo iz enega kraja v drugega; vrstili so se — Podgrad, Pulj, Rogatec, Šmarje, Maribor in končno Kranj. Zadnje čase pa živi v Ogulinu.

Dr. Šorlijevo književno delo obsega najrazličnejše vrste — pesem, črtice, novelo, povest, roman in dramo, a poleg tega je napisal tudi precej literarnih kritik, člankov itd. Začel je s pesmijo — 1898. leta je v revijah Ljubljanski Zvon in Slovenka ter v znamenitem abiturientskem almanahu »Na razstanku« objavil pod psevdonom Feodor Sokol precej svoje pesniške žetve. Toda kmalu je pesem opustil in se posvetil prozi. Pisal je najprej svojevrstne lirčne črtice in drobne skice iz vsakdanjega življenja. Prvi daljši povesti Hic Rhodus! v reviji Slovan (1902) je sledil naslednje leto roman Človek in pol — v knjižni izdaji. Leto za letom so poslej prinašale osrednje slovenske lit. revije Šorlijeve črtice in daljše ali krajše novele. Zlasti je bil plodovit v letih 1916—1921. Ob obsežnejših novel in povesti, ki so ostale po revijah oziroma so bile pozneje ponatisnjene v njegovem Izbranem delu naj omenimo:

Romantiki življenja, Milan Mirak, Stefan Zaplotnik (Povest veselega človeka), Gospa Silvija itd. Prvi samostojni knjigi so sledile še mnoge druge: 1906. leta roman Pot za razpotjem, zbirka Novele in črtice (1907), nato povesti — Krščen denar (1918), Sorodstvo v prvem členu (1919), Golobovi

(1924), Zadnji val (1924), zanimiv poizkus kriminalnega romana Pasti in zanke (1922), povesti Petdeset odstotkov (1935), Večne vezi (1938) in končno avtobiografski Moj roman (1940), kjer je popisal svojo življenjsko pot od rojstva do prihoda v Kranj. Veliko črtic in novel je zbral v šestih zvezkih Izbranih spisov. Za mladino je napisal slikovito »podzemno povest« V deželi Čimurcevec in po svoje povedal Habbertovo povest Bob in Tedi. Nedvomno so tudi zanimivi Šorlijevi dramatski poizkusi, zlasti drami Na

pologu in Blodni ognji (uprizorjena v Ljubljani, Mariboru in Pragi). Prva osnovno posega v prvo svetovno vojno, druga pa prikazuje moralno in gospodarsko krizo po njej.

Proza dr. I. Šorlija je po svoji osnovi in tematiki kaj raznovrstna. Privlačilo ga je življenje meščanstva — zlasti inteligence in tolminskega kmeta. Mnogo njegove proze sloni tudi na avtobiografski osnovi. Dr. Šorli je izšel iz našega realizma in naturalizma ter kot sopotnik moderne z njo iskal novih izraznih možnosti, a končno izoblikoval svoj lastni literarni obraz. Pod njegovim pisateljskim peresom so se zahtevali obrisi življenjskih zgodb najrazličnejših ljudi (Primorska in Stajerska). V ospredju mu je bila vedno človekova individualnost, okolje ga ni toliko zanimalo. Prav posebno je dr. Šorli zakoreninjen v svoji rodni tolminski zemlji. Njegovi Tolminci so žive osebnosti, iz katerih diha zdravje in za katere je značilen svojevrsten humor s primesjo trpkosti (Trije Tolminci na tem in onem svetu). Ta lastnost je tudi avtorjeva karakterna značilnost, ki je vtisnila pečat vsemu njegovemu delu. Tudi notarski poklic mu je dajal mnogo snovi, omenimo naj samo zelo zanimive Črtice iz prakse. Dr. Šorli je znan tudi kot prevajalec Dumasa, Cervantesa, Maupassanta in Daudeta.

Ob tako visokem jubileju želimo dr. Ivo Šorliju, da bi v zdravju in zadovoljstvu preživel jesen svojega življenja.

filmi, ki jih gledamo

»ZVEZDA INDIJE«
Filmska kronika kranjskih in ostalih kinematografov na Gorenjskem je zabeležila v zadnjem mesecu le malo filmov, ki bi po svojih umetniških vrednotah dosegali vsaj povprečje, ki ne bi ogrožalo okusa povprečnega gledalca.

V vrsto teh filmov lahko utesnimo tudi angleški barvni film »Zvezda Indije«. Na filmski trak so posneli prej slabo kot dobro pustolovsko zgodbo po »zgodovinskih virih«, ki je natrpana z napetimi prizori, spretnimi dvoboji, skratka s ceneno navlako, ki drži gledalce

v napetosti. Seveda ni treba ponavljati, da nas tudi ta, kakor vse zgodbe tega žanra, osreči s »srečnim koncem«. V prilog temu filmu bi res ne mogli napisati ničesar drugega kot to, da nudi ljubiteljem pustolovk uro in pol cene za bave.

»UJETNIK DVORCA ZENDE« je povprečen pustolovski film, v katerem se med drugim sabljata tudi lepi Steward Granger in »diabolični« James Mason. Vse skupaj ni dosti vredno: povprečen zabavno pustolovski film.

Z RAZSTAVE V MESTNEM MUZEJU
V KRANJU

Drago Tršar: PLASTIKA

Minuli teden je bila v razstavnih prostorih Mestnega muzeja v Kranju otvoritev razstave male plastike kiparja Draga Tršarja, čigar dela (32 kosov) v bronu, keramiki, terakoti in mavcu so vzbudila zlasti pri stalnih obiskovalcih likovnih razstav precejšnje zanimanje.

Kakor pri vseh prejšnjih razstavah — kadar je šlo za primere sodobne likovne, oziroma upodabljače umetnosti, tako je tudi tokratna Tršarjeva razstava vzbuđila precej pozornosti.

Da bi razstavo čim bolj približali obiskovalcem, je Klub likovnih delavcev Gorenjske minuli petek priredil ljubiteljem likovne umetnosti pogovorni večer s predavanjem o sodobnih stremljenjih v plastiki. Snov je tolmačila prof. Jelisaava Čopičeva, predavateljica na Akademiji za upodabljačo umetnost v Ljubljani. — V tem sestavku bomo posredovali nekatere misli s predavanja in razgovorov o sodobnih stremljenjih o plastiki in posebej o plastiki Draga Tršarja.

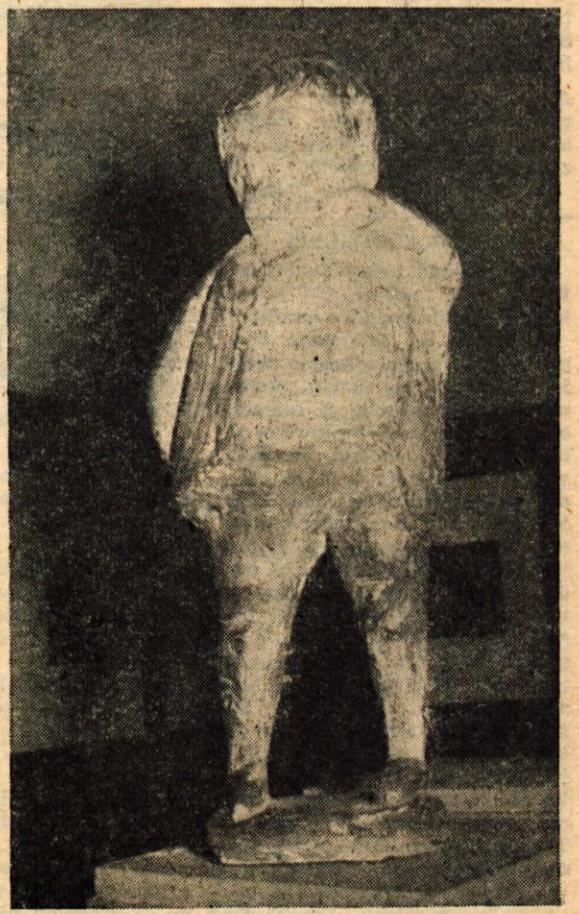
Medtem ko se je starejša generacija naših upodabljačih umetnikov šolala v pretežni meri v tujini, tako se je mlajša generacija kiparjev, kamor sodi tudi Drago Tršar, šolala doma. Ta mlada generacija se zlasti odlikuje po svojstveni noti v iskanju novih izraznih poti v umetniških stremljenjih.

Kaj nam ima povedati plastika Draga Tršarja? — V vseh razstavljenih delih sicer ni opaziti kakšnih revolucionarnih stremljenj, nikakor pa ni moč prezreti ustvarjalčevih naporov pri iskanju samosvojega umetniškega izraza. Kazno je, da se je Tršar kaj kmalu otresel vplivov raznih vzornikov iz časov šolanja in začel iskati svoj lastni izraz. Njegova dela kažejo, da gre ustvarjalcu predvsem za poenostavljenjo forme, kar je zlasti značilno za sodobno likovno umetnost. V Tršarjevih zgodnjih delih je opaziti željo po izražanju nekih abstraktnih sestavin, ki oblikujejo človekovo notranjost, vendar to iskanje notranjega ni iskanje lepote. V nekaterih delih je moč najti tudi izredno močno dinamiko, ki jo črpa umetnik iz sodobnega življenja. Nekatera izmed njegovih zadnjih del kažejo, da mu tudi arhitektonska stremljenja niso tuja.

Pri delih mlajšega datuma je sicer opaziti že dolga dozorelo obliko slikarskega izraza, ni pa moč prezreti ustvarjalčevih naporov v iskanju novih elementov. Takšen element je površinska obdelava, ki daje stvaritvi nekaj novega, skratka kiparsko delo ustvarja nove vtise. Tu opažamo tudi zanimanje za relief, ki pa se omejuje zgolj na reliefno površinsko obdelavo.

Nekaj primerov razstavljenih keramik pa dovolj zgovorno priča, da je našel Tršar tudi v keramiki — v vrsti likovnega ustvarjanja, ki so ga starejši kiparji vrednotili kot manjvredno upodabljačo obrt — dovolj zanimivo področje za svoje ustvarjanje.

Če se zazremo v celoto razstavljenih del, se v nas nehote vzbuđi spoštovanje, hkrati pa nas preprača, da je kljub svoji mladosti, umetnik, ki je pod ritmom modernega časa utrl svojemu čustvovanju in občutju pot, ki ga vodi v izvorno in svojstveno izraznost.

ŠTEVILKE NE LAŽEJO

RECEPTI

Domiselni novinarji francoske modne revije »Marie Claire« so obiskali deset najpomembnejših modnih ustvarjalcev v Parizu in ob pregledu podatkov, ki so jih dobili o letošnjih pomladanskih in poletnih krojih, sestavili naslednjo statistiko:

VRSTE BLAGA	
Lahka volna (jersey, tweed itd.)	30 %
Svilen krep, svilen organ-di itd.	20 %
Šantung in bombaž	18 %
Svile	20 %
Ostalo	12 %

BARVE	
Siva	8 %
Črna (nikdar za jutro)	14 %
Črno-bela	6 %

Bela	13 %
Odenki od rumene do rdeče	21 %
Vse nianse modre	25 %
Nova barva žitaric	13 %

KOSTUMI
Od 280 modelov se jih 207 nosi z bluzo.
Dolžina jopice: kratka (4 do 5 cm pod pasom) 31 %
srednje (10 cm pod pasom) 29 %
dolga (do 12 cm pod pasom) 14 %
bolero 20 %
Oblika jopice
ravna 24 %
rahalo oprijeta s pasom 9 %
bolero in drugi kroji 20 %
Krila
rahalo široka 20 %

sodčasta (spredaj nagubana ali nabrana) 36 %
ravna 44 %

PLAŠČI
Od 175 modelov je 153 širokih in udobnih.
Brez ovratnika 28 %
Z majhnim ovratnikom 42 %
Z velikim ovratnikom 30 %
Vsekakor zanimiva ideja, ki zelo jasno razkriva hotenja nove mode. Teh nekaj podatkov bo morda tudi vam pomagalo pri izbiri ustreznega kroja za pomladanski kostum ali obleko. Pri vsem naštetem pa upoštevajte še, da kostum po možnosti dopolnite s tričetrtinskim, sedemosminkskim ali dolgim plaščem in ne več z jopico kot prejšnje leto.

JEDILNIK

1. Spinačna juha z žličniki
2. Francoski krompir, solata
3. Sadni kruhek

Spinačna juha:

1/2 kg špinata, slan krop, 5 dkg masti, 5 dkg moke, česen, poper, dve žlici kisle smetane.
Špinato skuhaj v vreli slani vodi in sesekljaj. Naredi svetlo prežganje, dodaj sesekljano špinato, česen, poper in nazadnje še kisló smetano.

Žličniki:

5 dkg masla, 1 rumenjaki, 5 dkg moke, malo mleka, sneg beljaka.

Mešaj maslo in rumenjaki, da dobro naraste, dodaj moko in žlico mleka, dodaj še trd sneg in rahlo zmešaj. Z žlico zakuhavaj žličnike v juho.

Francoski krompir — solata:

1,5 kg krompirja, 1 klobasa (lahko tudi ostanke mesa), 2 jajci, mast za pekačo, sol, poper, 1/2 dl kisle smetane, 1 jajce in nekaj žlic mleka.

Krompir skuhaj, ga olupí in razreži na lističe, skuhaj tudi 2 jajci in klobaso in zreži na kolesčke. Daj na dobro pomazano pekačo plast krompirja, nato plast jajc in klobas, posoli in popopraj, zopet plast krompirja, nato plast jajc in klobas — zgoraj naj bo krompir. Polj s kisló smetano, nato daj peči, med pečenjem polivaj z mlekom, v katero si vtepla surovo jajce.

Sadni kruh:

3 rumenjaki, 15 dkg sladkorja, 8 dkg orehov ali drugega suhega sadja, 12 dkg rozin ali fig (drobno nareži), 15 dkg moke, 1/2 zavitka pecilnega praška, sneg 3 beljakov.

Mešaj rumenjake s pol sladkorja in ko to dobro naraste, primešaj narezano suho sadje, dodaj moko s pecilnim praškom, narahlo primešaj sneg beljakov z ostalim sladkorjem in speci.

NOVO!

»SODOBNO GOSPODINJSTVO« STEV. 2

Družine z otroki bodo našle v 2. številki Sodobnega gospodinjstva marsikak koristen nasvet. Spričo tesnih stanovanj je zelo poučen članek o skromni, zato pa praktični ureditvi otroškega kotička. Nasploh posveča številka precej pozornosti otrokom. V njej so tudi navodila za izdelavo pomladanskih otroških oblačil iz blaga, preprostih pletenih hlač in copat. Zlasti mlajšim, zakoncem, ki si še niso ustrezno opremili stanovanj, bo koristil nasvet, kako z zagnjenimi policami nadomestimo omare za perilo in kako z zagnjenimi zakrijemo kose pohištva, ki niso v skladu z ostalo sobno opremo.

Ce vam ni kaj jasno o novih pralnih sredstvih, s katerimi so naše trgovine dobro založene, preberite članek Kako perem z novimi pralnimi sredstvi — detergenti (Rio, Ego, Plavi radion). Tudi kuharski nasveti so tokrat bogati in pestri. Posebnost so recepti za slabokrvne in brezmesni jedilniki za teden dni.

TOPLA POMLADANSKA JOPICA

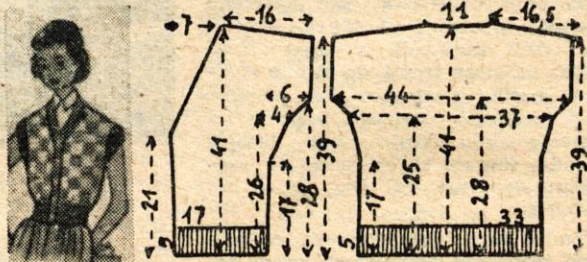
Telovnik za desetletno deklico

Material: 100 g bele in 200 g rdeče volne; igle št. 2,5 ali 2.
Dvobarven je samo prednji del. Pletemo gladek in elastičen vzorec; za dvobarvni del pletemo 10 belih zank in 10 rdečih. Kvadratke menjamo vsakih 14 vrstic. Pri menjavi barve moramo paziti, da se volne dobro križajo, da se drugobarvna nit ne vleče za pletenjem. 20 zank meri 6 cm in 6 mm, 20 vrst pa 4 cm in 4 mm.

Levi prednji del začnemo s 50 zankami z rdečo volno in iglami št. 2,5. 5 cm pletemo z elastičnim vbodom (dve levi dve desni). Nato nadaljujemo z gladkim desnim vbodom z iglami št. 2,5 po dvobarvnem vzorcu in sicer začnemo z rdečo barvo. Na 17 cm višine dodajamo za rokavni izrez 11 krat po 1 zanko vsake 4 vrste in 4 krat po 2 zanki na vsaki 2 vrsti. Na 21 cm višine odvezamo za vratni izrez 20 krat 1 zanko izmenoma na vsaki 2 in 4 vrste. Pri 39 cm višine odvezamo 49 zank v petih zaporedjih. Nato pletemo desni pred-

nji del prav tako, le da pričnemo spredaj na sredini z belo volno, tako da se pravilno menja ter veča in dela kocka.

Za hrbet nasujemo 100 zank z rdečo volno in iglami št. 2 ter napletemo 5 cm elastičnega vboda. Nato nadaljujemo z rdečo volno gladek vzorec z iglami št. 2,5. Na 17 cm višine dodajamo postopoma 6 krat 1 zanko na vsakih 6 vrst ter na vsaki 2 vrsti 5 krat po 1 in 3 krat po 2 zanki. Na 39 cm višine odvezamo v 5 presledkih skupno 50 zank za vsako ramo, ostale zanke pa končamo naenkrat. Ko posamezne dele zlikamo, sešijemo vestjo na ramenih ter nasujemo zanke ob rokavnem izrezu. Z iglami št. 2 spletemo 5 cm elastičnega vboda. Za izrez ob vratu nasujemo 12 zank in spletemo 95 cm dolg pas. Na njem napravimo 5 gumbic, prvo na višini 1 cm od spodnjega roba, ostale pa so med seboj oddaljene 4,5 centimetrov. Ta trak prišijemo k vestji ter dodamo še 5 gumbov.

1+3=4 dobro (3) zadovoljstvo (1) odlično (5)

mlada rast

prav dobro (4) slabotno (1) odlično (5)

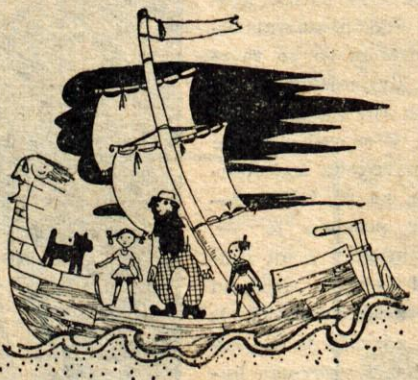
MLADARAST

Mihee in pika

Z desno prve črke piše, Z levo zadnje »svečke« briše. Piše, briše, briše, piše, škili vmes skrivaj iz hiše tja na trato, kjer bi z jato mlado še se rad podil, sončne žarke z njo lovil.
Čir in čar že polna stran je, Mihec ves že poklapan je. Vsako črko teže piše, vsako »svečko« manj obriše. Bolj in bolj v prostost ga milka, toda ta presneta pika, ki je delal ni na i, ta ga dames ne pusti. Solsko kazen prvič piše in zato ne sme iz hiše.
A, še preden jo napiše, preden zadnjo »svečko« zbriše, kinkne v zvezek — zamiži — z noskom — piko naredi!
Jože Fister

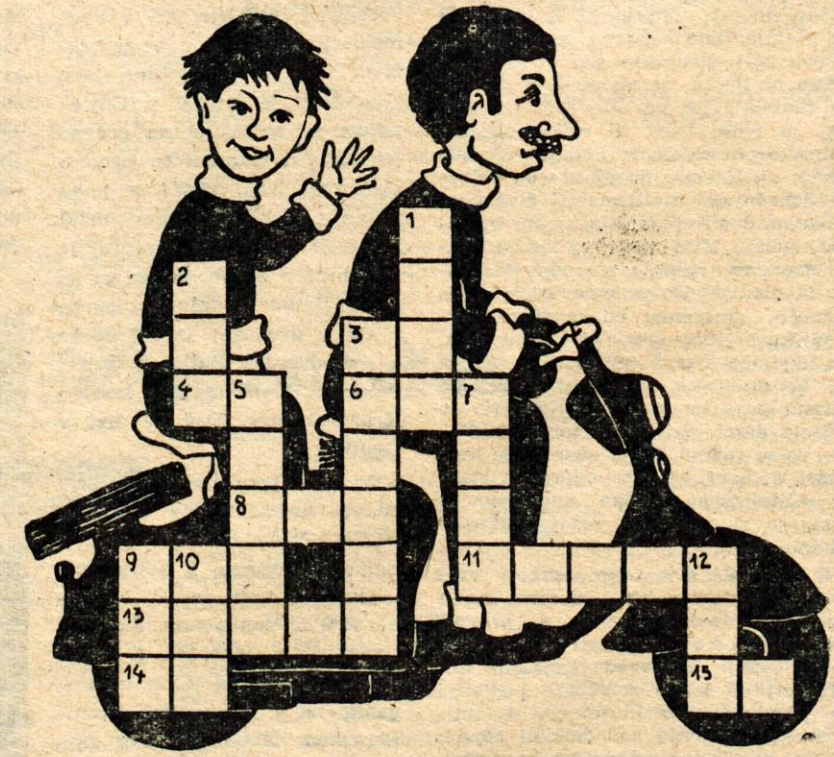
Pat v vilinska dežela

»Prosim gospodična«, je rekel bradat mož na križpotju mali Doroteji, »ali mi lahko poveš, katera pot pelje v Staro mesto? Točko poti je tukaj, da bi šel človek kamorkoli bi hotel.«
Doroteja se je obrnila in kar zazijala od presenečenja. Poznala je vse poti okoli kmetije strica Henrika v Zalazju, toda toliko poti, kot jih je bilo tu, še nikoli ni videla. Skušala jih je prešteti, misleč, da jih mora biti pet; toda ko jih je naštel sedemnajst, se je zmotila in nehala.
»Dragi moj,« je rekla, »celo za pot domov več ne vem. Kaj naj storiva?«

»Pojdiva po sedmi poti,« je predlagal bradati mož. »Sedem je srečna številka za deklice, ki jim je ime Doroteja.«
Doroteja je preštel sedem poti in bradati mož se je napotil na sedmo, ker je bil prepričan, da je to najboljša pot. Doroteja in njen pes Toto pa sta mu sledila.
Sedma pot je bila dobra pot. Vila se je preko cvetočih livad, mimo senčnih gozdov. Med potjo je bradati pripovedoval Doroteji o svojem čudežnem magnetu, ona pa mu je pripovedovala o čudežnih dogodivščinah, ki jih je bila doživela v Vilinski deželi.
Noč jih je zajela blizu čudne vasi, v kateri so prebivale same lisice. Tako so preživeli vsi trije prvo noč kot

gostje lisičjega kralja v Lisičjem mestu. Lisičji kralj je prosil Dorotejo: »Ti si zelo spoštovana oseba, odkar sta s princeso Sinjo iz Vilinske dežele prijateljici. Ali bi smel iti s teboj prihodnji teden na praznovanje njenega rojstnega dne?«
»Prepričana sem, da bo Sinja vesela, če jo prosim, da ti dovoli priti. Toda iz Zalazja je dolga pot v Vilinsko deželo.«
»Zalazje!« je vzkljknil lisičji kralj. »Saj si vendar bliže Vilinski deželi kot pa Zalazju!«
»Dragi moj,« je vzkljknila Doroteja, »to je čudno. Da ni spet to kakšna vilinska čarovnija?«
»Meni se vse tako zdi,« se je ne mehnil lisičji kralj.
Ostali so še naslednji dan pri lisičjem kralju na kosilu, potem pa se odpravili dalje.
Kmalu so srečali majhno deklico, lepo kot vilo, ki je ljubko plesala sredi zapuščenega trate. Bila je Zarica, mavrična hči, kot jim je povedala. Tisto jutro se je spustila po mavričnem loku na zemljo, mamica mavrica pa je nenadoma dvignila svoj lok in Zarica je ostala sama.
»Pojdi z nami!« ji je rekla Doroteja. »Poizkusila bom najti pravo pot v Vilinsko deželo in prepričana sem, da ti bo princesa Sinja pomagala, da boš našla pot k svoji materi mavrici.«
»Potem grem pa z vami,« je dejala Zarica in napotili so se dalje.
»Hoja postaja strašno utrudljiva,« je vzdihnila Doroteja. Ko so že prehodili dober kos poti. Nazadnje so prišli na vrh nekega griča in zagledali pred seboj celo vrsto zelenih dreves, pod katerimi je rasla mehka trava. Ustavili so se in s tekom pojužinali.
Napotili so se skozi drevored in zagledali nenadoma veliko puščavo brezmejnega sivga peska. Na robu te strašne puščine pa je bil napis:
Svarimo ljudi, naj se ne podajo preko puščave, kajti mrtvi pesek bo v hipu spremenil vsako živo bitje v prah!

Križanka „NA VESPI“

Vodoravno: 3. dva soglasnika; 4. ploščinska mera; 6. staro orožje; 8. delo kiparja; 9. dva skupaj; 11. moderno vozilo; 12. obrtnik, ki ima opravka s klavirjem; 14. del kolesa; 15. igralna karta.
Navpično: 1. obdobje dvanajstih mesecev; 2. nadležna žuželka; 3. bojezen na črevesu; 5. del obleke; 7. del ladje; 9. z njim gledamo 10. neobut; 12. oče.

ODVOZLANE ZANKE IZ PREJŠNJE ŠTEVILKE REŠITEV KRIŽANKE »ZAMORČEK«

Vodoravno: okus, ar, pa, in, napa-dati, Afrika, em.
Navpično: kapilare, uran, A. A., P. F., dim, ak, ta.
Rešitev »DOMAČE NALOGE«
Aškerc, Župančič, Stritar, Metelko, Erjavec, Kosovel, Gruden, Meško, Kajuh, Levstik, Trdina, Bevk, Cankar, Vodnik, Kranjec.
»Oh,« je vzdihnila Doroteja, »to je mrtva puščava, ki obdaja Vilinsko deželo.«
»Potem moramo vsekakor priti preko,« je dejal bradati mož. »Toda kako?«
»Ne vem,« je skomignila Doroteja obupano. »Ali znaš čarati Zarica?«
»Ne,« je odvrnila deklica.
»Ne vem, kako bo,« je vzdihnila Doroteja. »In bradati mož ima samo čudežni magnet, ki nam ne more mnogo pomagati.«
(Nadaljevanje prihodnjic)

JUNAŠKA DEKLICA
Bilo je pred nekaj dnevi. Ob Kokri, pod tovarno IBI bi se kmalu zgodila velika nesreča.
Otroci so na Kokrškem bregu nabirali spomladansko cvetje in plezali po skalah. Kalanova Vanja, učenka 2. razreda osnovne šole na Primskovem, je po strmem pobočju nabirala vresje. Spodrsnilo ji je in zdrsela je po strmini v vodo. Tam je Kokra nad dva metra globoka. Vanja bi utonila, da ni takoj skočila kar oblečena v vodo Tatjana Mežek, učenka 4. razreda osnovne šole Kranj, desetletna junakinja. Ko sta priplavali k bregu, so jima otroci pomagali na breg. Vsi so bili srečni, Vanja je bila rešena. Mi pa trdimo: Tatjana Mežek je hbrabra in junaška deklica. Vsi jo spoštujemo. Ni mislila nase, ko je skočila v vodo, ampak samo na topaljšajočo se sošolko. Tatjana je junakinja in pol ter zasluži vse priznanje.
Zajc Marija, pionirka, Primskovo

OB 20. OBLETNICI USTANOVITVE KOMUNISTIČNE PARTIJE SLOVENIJE

Iz spominov KOMUNISTA

OTROKOM PADLIH BORCEV TUDI MORALNO OPORO

Pri občinskem odboru Zveze borcev v Kranju obstoja tudi komisija, ki naj skrbi in pomaga otrokom padlih borcev in žrtev fašističnega terorja. Občinski odbor Zveze borcev skupaj s terenskimi organizacijami in Tajništvo za socialno skrbstvo pri Občinskem ljudskem odboru v Kranju skrbi v okviru svojih možnosti za šolanje otrok, štipendiranje in spremlja vzgojo otrok padlih borcev.

V kranjski občini je 347 otrok padlih borcev in žrtev fašističnega terorja. Štipendije prejema 229 otrok, 223 otrok otroški dodatek, invalidnino 259, pokojnino 101 otrok, 68 otrok pa ima druge dohodke.

Povprečni dohodek otrok v kranjski občini so 6000 do 6500 dinarjev. Tako jim je zagotovljena osnovna materialna podpora, opaziti pa je, da nekateri ne nudijo tem otrokom še zadostne moralne pomoči. Znano je, da so ti otroci psihološko mnogo bolj občutljivi, da so večkrat tudi zelo živčni in slabšega zdravja. Zato jim je potrebna še toliko večja pozornost in skrbna vzgoja. Vendar ponekod v kranjski občini ravno učitelji in profesorji ne kažejo dovolj zanimanja, da bi o tem otrokom pomagali na njihovi življenjski poti, da bi jim pomagali pri študiju in spremljali njihov duševni razvoj in njihovo nagnjenost. Zgodilo se je celo, da je nek funkcionar tabornikov v koloniji, kjer so bili tudi otroci padlih borcev, izjavil, da te otroke najbolj sovražijo. Tudi nekatere terenske organizacije Zveze borcev v občini kot n. pr. v Bitnjah, vse preveč zanemarljivo skrb za te otroke.

Občinski odbor skupaj s Svetom za socialno skrbstvo pri Občinskem ljudskem odboru se trudi, da tem otrokom v okviru svojih možnosti omogoči čim boljše pogoje za šolanje. Tako je na primer vpisanih od teh otrok v občini 15 otrok na visoke šole, 33 otrok obiskuje srednje strokovne šole, 66 nižje strokovne šole, 120 gimnazije, 64 osnovno šole, 30 otrok se uči poklicev, 49 pa jih je zaposlenih v gospodarstvu. Nekateri so pokazali pri študiju oziroma na svojih delovnih mestih prav lepe uspehe, vendar pa je število nezadostnih (12 učencev) še vedno precej veliko. Ponekod so skušali pomagati otrokom s tem, da jih poučujejo inštruktorji, člani organizacije Zveze borcev pa tudi stalno obiskujejo otroke, se menijo z njimi in jim pomagajo.

Lj.

Ob 20. obletnici ustanovitve Komunistične partije Slovenije s ponosom obujamo spomine na pot, ki jo je Komunistična partija v tem času prehodila, na dogodke in doživljanje iz tistih dni. To je bil čas zelo težkih, družbenih pretresov, čas ko so se ideje Partije vedno bolj povezovale s hotelnim delovnim množic, čas, v katerem se se tudi nasprotja v kapitalističnem sistemu stare Jugoslavije vedno bolj kopičila in zaostrovala. To je bila doba, ko je družbeni razvoj prerasčal okostenele oblike starega kapitalističnega reda.

Organizacija, v kateri sem deloval, je bila ustanovljena leta 1931 na Dobravi pri Kropi. Bil sem vanjo vključen leta 1935. Njen ustanovitelj je bil tov. Stanko Zagar, ki je bil tudi delegat na ustanovnem kongresu Komunistične Partije Slovenije na Čebinovem pri Trbovljah. To je bil tudi začetek mojega partijskega delovanja, ko je JNS — arski režim politično skrahiral in se je začel uveljavljati režim JRZ, ki je z novimi metodami poskušal slepiti delovne množice. Naša partijska organizacija je sprotila tolmacha vzroke propada JNS — režima in opozarjala tudi na naklepe JRZ. Vneto je razširjala list »Ljudsko pravico« in dobila v svojem delovnem okolju okoli 20 naročnikov. Prav tako je razširjala tudi druge napredne publikacije.

Močno je naša organizacija popularizirala razvoj Ljudske fronte v Španiji in Franciji in nakazovala možnost snovanja take zveze tudi pri nas v obliki Zveze delovnega ljudstva. V l. 1936 smo uporabljali vsako priliko in legalne oblike za moralno podporo španskemu ljudstvu, ki je borilo proti fašističnim hordam generala Franka. Zbirali smo denarno pomoč za tovarše, ki so odhajali kot prostovoljci v Španijo in za tiste, ki so bili v zaporih in glavnjaci. Hkrati pa smo razkrinkavali JRZ — režim, ki je uporabljal vse mogoče metode, da bi se uveljavil v našem kraju, kakor tudi fašistične metode nasploh.

V tem času je naša organizacija štela 5 članov. Pomladi 1937. leta je bil tov. Zagar pozvan na sestanek, na katerem je bil nekaj dni. Kam je odšel, nismo vedeli, vendar pa smo pred njegovim odhodom razpravljali v zvezi o vseh važnih političnih vprašanjih našega kraja. Ko se je vrnil, nas je takoj spet ponovno sklical in povedal, da je bil na ustanovnem kongresu Komunistične partije Slovenije.

Povedal nam je, da so se kongresu udeležili delegati iz vse Slovenije, da je kongres analiziral politično situacijo in sprejel resolucijo za delo Partije, ki se je potem usmerila na množično osnovo, na razširitev in vzpostavljanje novih organizacij, predvsem v industrijskih krajih. Prav tako pa je kongres poudaril idejno in organizacijsko krepitev tako Partije, kakor SKOJ. Tov. Stane Zagar nam je povedal tudi to, da je kongres izvolil Centralni komite KPS Slovenije. Po poročilu tov. Stanika Zagarja smo razpravljali o tem, kako prilagoditi te sklepe na razmere na območju naše organizacije. Sprejeli smo sklep, da vsak od nas obvezno dela v eni izmed organizacij, to je v prosvetnem društvu, kmetijskem združenju, tujsko prometnem društvu itd. in

da tam uveljavlja na primeren način partijsko linijo. Ta način dela se je kmalu pokazal kot dober. Kmalu smo sprejeli še dva člana v Partijo, tako da se je število članov povečalo na 7 in več skojcevcev kakor tudi simpatizerjev.

V jeseni leta 1937 sem se po nalogu tov. Zagarja vključil v partijsko organizacijo na Jesenicah, kjer sem takrat tudi delal. Tu je bilo politično delo precej težavno. Razredni sovražnik je bil posebno pozoren v krajih, kjer so se zbirali delavci in kulturno izživljali. Partija se je, razen že navedenega, borila za enotnost ak-

cije delavskega razreda na Jesenicah, ki je bil organiziran v SMRJ, JSN, NSZ, poleg tega pa je obstojala na pobudo obstoječega režima in podjetja KID zveza ZZD (Zveza združenih delavcev) z namenom, da bi razbila nastopajočo enotnost akcije jeseniškega proletariata. Čeprav je podjetje dalo tej organizaciji vse materialne prednosti, se ta umetna tvorba ni mogla uveljaviti in je bila politično popolnoma brezpomembna.

Partija je s svojo metodo dela, ki ji jo je nakazal kongres, kljub izredno težavnim pogojem, delovne množice vedno bolj združevala okoli sebe,

čeprav so jo pri delu ovirali tudi oportunistični nazori posameznikov. Policija in žandarmerija je vedno bolj ostro reagirala z vsemi mogočimi metodami in preganjanji najbolj zavednih borcev, ki so stali na čelu jeseniškega proletariata.

Najbolj vidno se je kazal vpliv Partije vsako leto ob proslavah 1. maja in obletnicah Oktobrske revolucije, katere je Partija uspešno uporabljala za politično mobilizacijo sil proletariata v pripravah na odločilni boj za uničenje kapitalističnega izkoriščevalskega družbenega reda.

Ivan Bertonec - Johan

„SVOBODO NARODOM!“

V počastitev 20-letnice Komunistične partije Slovenije nam je napisal svoje spomine na delo Komunistične partije v prvih letih obstoja Partije na Javorniku in Jesenicah tudi tovariš Alojz Tišov.

Leta 1935 so razpisali med delavstvom na Jesenicah in Javorniku anketo o življenjskih pogojih delavcev z namenom, da bi dobili podatke ali smo sposobni začeti in uspešno zaključiti stavko, ali je delavstvo pripravljeno sodelovati pri stavkovnem gibanju. Pokazalo se je, da priprave še niso dozorele. Partija si je zadala nalogo, da med delavci, kmeti in obrtniki čimprej pripravi vse potrebno za stavkovno gibanje. Leta 1936 smo po večkratnih sestankih prišli do zaključka, da je dozor čas, da s stavko začnemo.

Julija je dobro organizirana Komunistična partija s sodelovanjem SMRJ, NZS in naprednih revolucionarjev ustavila na Javorniku obrate. Komunistična partija tedaj ni delala samo v obratih železarn, temveč tudi na terenu, med kmeti in obrtniki, da so bili tako delavci v času stavke čimbolje preskrbljeni.

Stavkovno gibanje se je razširilo iz Javornika na Jesenice in zajelo celotni železarski revir. Začela so se pogajanja med delavstvom in kapitalisti. Glavni vodja takratnih kapitalistov — Avgust Praprotnik, je hotel stavkovno gibanje uničiti, vendar je bila organizacija Komunistične partije tako trdna, da se je stavka kljub vsem nasprotovanjem končala z zmago delavskega razreda.

Kljub temu pa so se takoj po končani stavki pojavile pred Komunistično partijo nove težave. Sledili so odpusti, represalije, zato je bilo treba zaščititi brezposelne delavce in njihove družine.

V tem času so se začele stavke tudi v Trbovljah, Kranju in Lescah. Naloga Komunistične partije je bila, da pomaga tudi delavstvu v teh krajih. Z Jesenic in Javornika so odšli posamezniki v Trbovlje, Kranj in Lesce, moralno podporo stavkaščim delavcem je nudil tudi pevski zbor Svobode z Javornika.

Istovrstno pa je morala Komunistična partija skrbeti tudi za nadaljnji razvoj naprednega gibanja, vodila je organizacije v borbo proti izkoriščanju kapitalistov. Organiziran je bil

Izlet Svobode v Celje, ki je bil združen z velikimi manifestacijami, pevski festival v Kamniku. Pozneje se je pokazalo, kako velikega pomena so bili ti izleti za razvoj naprednega gibanja. Prav na teh zborovanjih so se pokazali veliki uspehi Komunistične partije. Nastopali so najboljši pevski zbori (pevsko društvo »Cankar« Ljubljana, Svoboda - Javornik), njihovi člani so v znak pripadnosti k naprednemu gibanju nastopali javno z rdečimi rutami. Na tem zborovanju so poslušali tudi govor, katerega glavni revolucionarni poudarek je bil zakitvizirati čim več napredno mislečih ljudi z geslom: »Slovan na dan — svoboda narodom!«

Precejšnjo vlogo je odigrala tedaj tudi komunistična občina na Koroški Beli, ki je bila med prvimi, ki je sledila pozivu »Svoboda narodom«. Posledica tega gibanja je bila, da so

tedaj odpustili iz tovarne več naprednih delavcev.

Vsa dela Komunistične partije so bila usmerjena proti vsakemu izkoriščanju in lahko rečemo, da je Komunistična partija svojo vlogo in nalogo dobro in uspešno odigrala.

Pri tem je Komunistična partija preko organizacije Rdeče pomoči podpirala zapornike v Glavnjaci, Bileči, Ivanici in ostalih zaporih ter njihove družine, ki jih je bilo tedaj precej na Javorniku in Jesenicah.

Z nastopom Cvetkovič - Mačkovega režima 1941. je bila konferenca Komunistične partije Slovenije, ki jo je vodil narodni heroj Stane Zagar in drugi vidnejši revolucionarji. Ker so tedaj Gorenjsko zasedli že Italijani, je bil sklep Komunistične partije takoj organizirati enote POJ, da se tako razširi in pospeši politično delo po vseh krajih Gorenjske.

DNE 20. APRILA 1942 JE V DUPLINI NAD OKROGLIM PO HEROJSKI BITKI PADEL TUDI NAROD. HEROJ STANE ŽAGAR S SVOJIMI TOVARIŠI. 21. APRILA LETOS OB 14. URI BO NA OKROGLIM PRI SPOMENIKU SPOMINSKA SVEČANOST

Zgoraj: Slavko Peralč-Planin, ki se je edini rešil iz okrogejske bitke.

ŠPORT

II. OKRAJNI TURNIR JE DOBRO ORGANIZIRALA MLADOST

Na II. letošnjem okrajnem turnirju v namiznem tenisu, ki ga je v nedeljo organizirala Mladost, se je udeležilo 9 gorenjskih klubov s preko 70 igralkami in igralci. Na sporedu je bilo samo šest disciplin, ekipno in posamezno: moški, mladinci in ženske. Mladi igralci Mladosti in njihovo vodstvo se je precej potrudilo, tako da so turnir, ki je bil prvi v njihovi izvedbi, kar dobro spravili pod streho.

Tokrat so v vseh šestih disciplinah zmagali igralci »Triglava«, ki razen pri moških posamezno niso imeli v nobeni ekipi ali posamezniku enakovrednega nasprotnika. Svoboda je prvič na gorenjskih okrajnih turnirjih zadnje leto moral položiti orožje. Imel pa je res težko delo. V četrtfinalu je po težki borbi odpravil Marušiča 2:1, v polfinalu mu je isto uspelo proti Kovarčiču (tudi 2:1). Pred zadnjo zapreko, Dolencem (tudi 2:1), je moral poklekniti. Dobil je sicer prvi set, potem pa ni bil več v vodstvu, tako da je zmaga Dolenca popolnoma zaslužena.

V ostalih disciplinah so zmagali favoriti, ugodno pa so presenetili z uigrano in zelo izenačeno ekipo prireditelji, ki so tudi pri moških in mladincih po zmagi nad Škojjo Loko prišli v polfinale.

REZULTATI: ekipno — moški (10 ekip): Triglav — Jesenice 5:0; ženske (5 ekip): Triglav I — Triglav II 2:0; mladinci (19 ekip): Triglav — Jesenice 5:4.

Posamezno — moški (34 igralcev) četrtfinale: Svoboda (Sk. Loka) — Marušič (T) 2:1; Kovarčič (T) — Vovk (J) 2:0; Tomc I — Todorovič (oba T) 2:0; Dolenc (T) — Borštar (Križe) 2:0; polfinale: Svoboda — Kovarčič 2:1; finale: Dolenc — Svoboda 18:21, 21:19, 21:17.

Ženske (10 igralke): polfinale Lampret — Kenap 2:0 in Jernejčič — Mohor (vse T) 2:1, finale Jernejčič — Lampret 2:0.

Mladinci (30 igralcev) četrtfinale: Tomc I (T) — Polanc (Sk. Loka) 2:0; Kovarčič (T) — Vovk (J) 2:0; Znidar (J) — Marušič (T) 2:1; Dolenc — Zupan (oba T) 2:0; polfinale: Kovarčič — Tomc I 2:0; Dolenc — Znidar 2:0; finale: Kovarčič — Dolenc 2:1. RS

KVALIFIKACIJE ZA I. ZVEZNO LIGO NA JESENICAH

V soboto in nedeljo bodo na Jesenicah prijatelji bele žogice ponovno prišli na svoj račun. Dva dni se bo 10 jugoslovanskih moških ekip borilo za prva tri mesta, ki zagotavljajo sodelovanje v I. zvezni ligi za sezono 1957/58. Iz Srbije »Sloga« — Beograd, »Vojvodina« — Novi Sad in »Banat« — Zrenjanin, iz Makedonije »Ljuboten« — Tetovo, Sarajevska »Bosna«, »Triglav« in Jesenice iz

Slovenije in tri ekipe iz Hrvaške, verjetno »Opatija«, »Tekstilac« — Zagreb in »Drava« — Osijek ali »R. Končar« — Zagreb.

Oba slovenska predstavnika imata realne šanse za plasman med prvo trojico, seveda pa bo odločala predvsem trenutna forma in berbenost vseh članov ekip. Resni konkurenti iz ostalih republik pa so Sloga, Vojvodina, Opatija in Tekstilac. RS

TRIGLAV KLJUB PORAZU SE VEDNO VODI

Lesčevica ljubljansko-primorske lige po nedeljskih srečanjih izgleda takole:

Triglav	12	9	1	2	38:14	19
Krim	12	8	3	1	31:13	19
Grafičar	12	7	1	4	30:26	15
Tržič	12	6	1	5	21:21	13
N. Gorica	12	5	2	5	30:21	12
Slovan	11	5	2	4	25:20	12
Ilirija	12	4	1	7	23:28	9
Mladost	12	3	2	7	19:32	8
Izola	11	3	1	7	22:30	7
Branik	12	2	0	10	19:53	4

ZA BODOČE DELO STRELCEV NA GORENJSKEM

Pretelko soboto je imel Okrajni strelski odbor Kranj razširjeno sejo zaradi boljšega sodelovanja med strelci, rezervnimi podoficirji in oficirji. Na seji so se pogovorili o

bodočem delu strelcev na Gorenjskem. Razpravljali so tudi o ustanavljanju strelskih sekcij na šolah, nadalje o večjem vključevanju žensk v strelske vrste, o izvenarmadni vzgoji, o gradnji pionirskih strelščic in sprejeli program letošnjih tekmovalj. Organizirali bodo tudi enotedenski trenerski tečaj na Jesenicah in večdnevni instruktorski tečaj, ki bo v Kranju in na Jesenicah. — Za boljše delo OSO so izvolili tudi tehnično, propagandno, organizacijsko, finančno-materialno in gradbeno komisijo, ki bodo samostojno vodile in reševale sklepe OSO. Čr.

V MARTULJKU SO USTANOVILI STRELSKO DRUŽINO

Pred dnevi so v Martuljku ustanovili strelsko družino, ki so ji dali ime »Franc Rozman«. Ustanovnemu občnemu zboru je prisostvovalo izredno veliko ljubiteljev strelskega športa, tako da sedaj družina šteje že več kot 60 članov. Za sedaj novo ustanovljeno družino pomagajo še strelci iz Kranjske gore, kmalu pa bodo pričeli družino voditi sami. Družina ima že tudi dve značni puški, ki jih ji je dala uprava klimatskega zdravilišča iz Martuljka. Čr.

ROMAN
SLIKANICA
ZANIMIVOST
FILM

ZADNJA STRAN

MIMI MALENSEK KONIČ
VIGENCI
ROMAN 31

„Nevošljivi so mu,“ je srdito rekla Ana. Sama ni vedela, nekaj jo pravzaprav jezi, kadar ji kdo omeni Dominika. Morebiti zato, ker nihče ni rekel o njem dobre besede in so ga gledali postrani, zraven pa komaj čakajo, da bi propadel. Toda Dominik, ki je komaj mesec dni delal na svoj račun, se je držal dovolj moško. Najel je tri delavce in jih v redu plačeval, čeprav Ani ni tajil, da ga skrbi, kako bo zmagoval bremena. Nihče ni povpraševal po njegovem blagu, ker ga niso poznali. Čas pa je tudi tak, da se celo stari mojstri vozijo na vse strani in ponujajo svoje blago.

Urša, ki je opazila, da Ana noče, da bi se o Dominiku slabo govorilo, je utihnila in se lotila dela. Toda ni se mogla premagati, da bi nejevoljno ne pogledovala pred spodnji vigenec, kjer je stal Dominik in je hitel zabijati zaboje z žebliji.

Popoldne je vsa kuhinja zadišala po razbeljenem lanenem olju, ki se je cvrlo v trinožni kozi na ognjišču. Urša je pazila na ogenj, Ana pa je hitela rezati bobbe. Potem je s privihanimi rokavi stala pri ponvi in skrbela za cvrtje. Bila je nataknejna in redkobesedna, skrbelo jo je, ali se ji bodo bobbi posrečili in razen tega se je pošteno znojila v svoji črni sukneni obleki. Bobbe je skrbno prebirala, lepše je spravljala v rešeto, slabše metala v košaro, da bodo za berače.

Ni še končala s cvrtjem, že so se v veži oglasili koraki gruče otrok. Odprli so vrata in nekoliko v zadregi so ji molili svoje slamnate cekarje in vreče. Ana je grabila z obema rokama vroče bobbe in jim jih dajala. Za slovo jo je pozdravil desetkrat ponovljeni „boglonaj“ in drobne noge v prevelikih cokolah so odropotale skozi tlakovano vežo.

Ko so odšli, se je nehote spomnila Aleša, živo so jo spomnili nanj. Moj Bog, saj je komaj pet let, kar je on tekal s pustnimi šemami po trgu, čeprav ni beračil, kakor ti kovaški otroci. Natanko se je še spominjala nekega pustnega dne. Morala mu je sešiti lep domino, v njem je bil tako ljubeč, da se ga kar ni mogla ni mogla nagledati. Kako živahno se je podil z otroki in kako jim je znal ukazovati! S pestjo jim je dokazal, da jih sme edino on voditi! Oh, Aleš, kako prisrčen otrok je bil! Le kdaj so minila leta, kdaj se je pravzaprav spremenil v visokega, redkobesednega študenta, vase zaprtega, brez sledu otroške prisrčnosti na lepem obrazu! Vse, prav vse, kar je bilo lepega, je tako hitro prešlo...

Vzdihnila je in se spet napregla v delo. Čas je potekal, treba je bilo pripraviti večerjo. Opoldne so v naglici nekaj pojedli, glavno na pustni terek je večerja. Z resničnim ponosom je ogledovala kopo bobov, orehove štruklje in lepo rjavo gnjat. Za nič na svetu bi ne marala, da bi Gašperinovi imeli slabšo pustno večerjo kot drugi.

Sredi popoldneva je bilo že vse pripravljeno in ženski sta si oddahnili. Šli sta v hišo in gledali na trg. Urša je zlezla na peč, Ana je morala ostati pri mizi, ker so neprestano prihajali berači, ki jih je bilo treba obdarovati. Urša je go-drnjala, da še nobeno leto ni bilo toliko beračev in se jezila, ker so nanosili polno vežo snega. Kdo bo čedil za njimi?

Bili sta sami v hiši. Stric Miklavž je takoj po kosilu odšel, nič ni povedal, kam je namenjen. Ano je zaskrbelo, da se bo spet zapil; že nekaj dni je opažala, da postaja nataknejn in osat, kakor vselej, preden se vrže v veliko popivanje. Dominik se je tudi nekam izgubil in hlapec Joža je zavil k „puklastemu Blažku“, kjer je upal najti družbo, kovače, hlapce in fretarje.

Križanka 4

Danes vam prinašamo primer takojmenovane »skrite« križanke, ki je izredno priljubljena in res zanimiva. »Težka« je le na videz. Ko se boste privadili, bo ugajala tudi vam. Od »navadne«, običajne križanke se loči v tem, da nima nakazanih »črni« polj, ki jih mora poiskati reševalec sam.

	A	B	C	Č	D	E	F	G	H	I	J
1											
2											
3											
4											
5											
6											
7											
8											
9											
10											
11											

Gorenjske ANEKDOTE

ZARADI »NAČELNOSTI«

Član upravnega odbora nekega družbenega organa se je pred prvo sejo pogovarjal z nekim drugim članom istega odbora.

Med drugim sta govorila tudi o tem, ali bodo sejnine upravnega odbora te organizacije plačane.

Drugi mu je odgovoril: »Veš, jaz sem načelno proti plačanim sejinam!«

Prvi pa je odvrnil: »Seveda, jaz tudi. — No, na prvi seji bomo videli, kako bo! — Če bo večina za to, da se sejnine plačajo, se bom jaz odločno uprl takemu stališču...«

DA JIH NE BO MOTILO

Od 14 jeseniških podjetij, ki volijo delavski svet, jih je 11 že pred dnevi razpisalo volitve. V enem samem podjetju — trgovske stroke — pa so delavski svet že izvolili. O tem je predstavnik Občinskega sindikalnega sveta takole poročal na okrajni konferenci:

»V tem trgovskem podjetju so zato že izvolili nov delavski svet, ker v drugi polovici aprila ne bodo imeli časa. Dne 15. aprila bodo namreč v nekaterih jeseniških podjetjih izplačali delavcem razliko v plačah, po novem tarifnem pravilniku, zato pričakuje trgovina navaj kupcev.«

BI ŠLO MORDA S POKLICNICI

Dva člana centralnega delavskega sveta jeseniške železarne sta se pogovarjala:

Prvi: »Pravih mladincev nočemo v centralni delavski svet, češ da se ne obnesejo. Kako pa naj potemtakem pomladimo delavski svet? Ali naj ukažemo starejšim članom delavskega sveta, naj se včlanijo v mladinsko organizacijo in postanejo poklicni mladinci.«

Drugi: »Ja, kaj pa bi s tem dosegli?«
Prvi: »Najvažnejše je: ne bi nas več vlačili po časopisih in sestankih, ker bi mi potem le lahko rekli, da imamo v svojih vrstah tudi člane mladinske organizacije!«

Povedali vam bomo samo njihovo število v celoti (20). Opozarjamo pa, da »črna« polja niso vezana na posebno mesto, temveč so lahko v sredi vrste ali v začetku ali na koncu, kjer so pri navadni križanki zarez. Na vrhu križanke imate nad vsako navpično vrsto veliko črko, ob strani pa zaporedne številke za vodoravne vrste. V pojasnilu imate v vsaki vrsti na koncu v oklepaju število »črni« polj v dotični vrsti, pred njo pa stoje v zaporedju pomeni besed v vrsti. Na pr.: 5 — čarovnica, znana iz prastare pesnitve — nočna ptica (1) pomeni, da sta v vodoravni vrsti 5 dve besedi in eno črno polje. Prva beseda je čarovnica, druga pa nočna ptica. Poskusite torej!

1. Gora v Afriki (1); 2. Upogne se, uda se - element (spojine so silno strupene (1); 3 - obsijan (1); 4 - Ponen rod iz Azije, o katerem poje H. Heine («... in moj rod so tisti... ki mrjo, kadar ljubijo») - vešča, zlovesče znamenje (2); 5 - čarovnica, znana iz prastare pesnitve - nočna ptica (1); 6 - vprašalnica (po Prešernu) - krajevni prislov (3); 7 - Premik telesa ali uda - tovarna, v kateri izdelujejo važen gradbeni material (sr-

bohrv. izraz (1); 8 - aparat za meritev časa - osebni zaimek - inicialke slovenskega pisatelja (3) 9 - začetnica imen in priimek dveh velikih borcev za svobodo, ki sta oba dala življenje zanjo - znak iz matematike (2); 10 - graditelj vsem znane stavbe v milijonskem mestu - ptič (3); 11 - začetnice vseh bistvenih lastnosti naše države - ... poje mamica ob zibelki (2).

A - Gora (ognjenik v Južni Ameriki) (2); B - začetnici imena in priimka slovenskega dirigenta in skladatelja partizanskih pesmi - pripadnik izumrlega naroda naših krajev (4); C - intrigant - glavno mesto evropske države (1); Č - kratica ednarkaritat. ustanove - plod gozdnega drevesa (2); D - bajeslovna osebnost (iz filma) - inicialke znanega slovenskega skladatelja (opere) (2); E - romanski spolnik - grški filozof (2); F - pripona za superlativ - znamenja (1); G - gledamo - rimsko hišno božanstvo (2); H - temeljna - prislov (2); I - kvartaški izraz - romanski izraz, ki pomeni vračanje - otok, po katerem se v prenešenem smislu imenuje tudi narod (2); utelešenje (tujka) (0).

ZGODOVINSKI IN DRUGI FABRIKI Z GORENJSKE

Zgodovina in drugi fabrike

Jugozahodno od Tržiča leži v prisojnem vnožju Dobrče ob cesti, ki vodi v Begunje, deloma pa globoko v dolini okoli tržiškega kolodvora, vas Bistrica, ki je pravzaprav že predmestje Tržiča.

Bistrica je zelo stara vas. Omenja se že v 11. stoletju v pismu, s katerim je mejni grof Udalrik med letom 1058 in 1063 podelil vas Bistrico briksenški cerkvi. Več stoletij je bila le neznatna vas, šele po letu 1903, ko je bila zgrajena tržiška železnica, se je začela širiti in razvijati. Prvotno so se Bistričani pečali s poljedelstvom, žgali pa so tudi oglje in apno. Oglje so vozili na Javornik in celo v Bohinj, nazaj pa surovo železo tržiškim fužinam. Ko so fužine prenehale z obratovanjem, so Bistričani vozili tržiškim trgovcem in branjevem blago iz Celovca, pozneje pa iz Kranja in Ljubljane.

Na hribu nad vasjo je prijazna cekvica sv. Jurija z izvrstno ohranjenim, ravnim, lesenim, lepo kasetiranim stropom s sliko sv. Jurija in letnico 1698 (cerkev sama je stala že 1421), ki spada med najlepše primere kasetiranih stropov. Na sosednjem griču pa stoje razvaline nekdanjega Lambergovca ali bistriškega gradu, ki se je nekdanje imenoval Gutenberg (tudi Altgutenberg) in katerega razvaline imenujejo domačini danes Hudi grad. O gradu in njegovih nekdanjih prebivalcih kroži med ljudstvom več pravljic, zlasti ona o zakleti edini grajski hčeri, ki spremenjena v kačo zastoj čaka

med razvalinami svoje rešitve. Grad Gutenberg je dobil ime po gori Dobrči, ki se dviga nad njim na severozahodni strani. Zgodovinar Valvasor pravi, da je ta hrib po kvičici dobil ime Gutenberg, ker »nima nič dobrega na sebi, ne dreves, ne rudnin, ampak samo skalovje.« Valvasorju namreč ni bilo znano, da se Dobrča ne izvaja iz besede dober (nemško gut), ampak iz staroslovenske besede dobr, ki pomeni hrast. Tudi prvi lastniki gradu so se imenovali po gori Dobrči. Morda so bili Slovenci in so se nazivali Dobrški, kdo ve. Slovensko plemstvo, kar ga je bilo, se je po prihodu nemške gospode v deželo kmalu ponemčilo. Lepa slovenska imena so izginjala in nadomeščali so jih z nemškimi. V ohranjenih zgodovinskih virih se nahaja samo nemško ime gradu in graščakov na hribu nad Bistrico.

Po gradu Gutenberg so ga graščaki nazivali Gutenberg. Zgodovinski viri jih omenjajo že v 12. stoletju. Po letu 1400 pa je grad prišel v last grofov Lambegov. Jurij Lambeg, ki je bil prvi lastnik gradu, je ustanovitelj tiste veje Lambergov, ki so se pozneje naselili na gradu Kamnu pri Begunjah.

Glede porušenja gradu so mnenja različna. Zgodovinar Leopold Podlogar je mnenja, da so grad porušili Turki leta 1472 in 1482, ki so tod mimo drli na Koroško. Josip Gruden pa misli, da ga je poškodeval potres leta 1511 tako močno, da se ga lastnikom ni izplačalo zgraditi na novo.

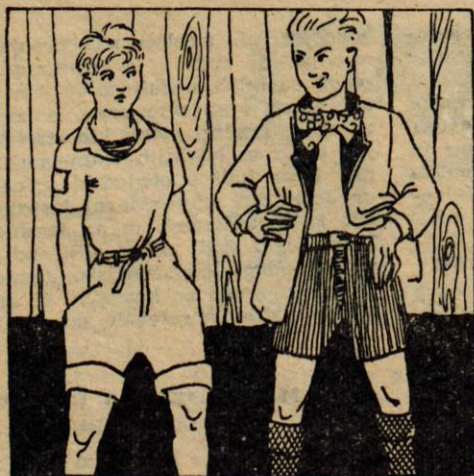
4

Mark Twain »DOGODIVŠČINE TOMA SAWYERA«

TOMOVE PRIGODE

PRIPREDIL: IVAN ABRAM

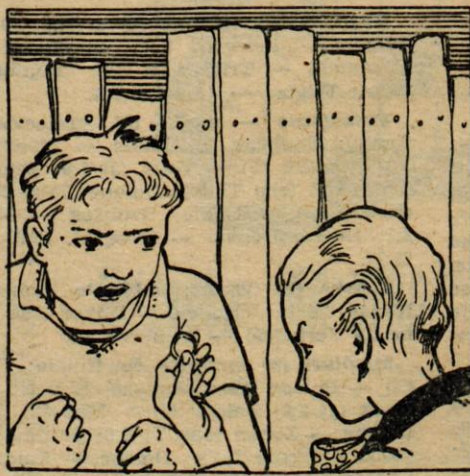
RISER: MILAN BATISTA

13.
»Kaj si neki domišljaš, da si imeniten! Misliš, da si kaj posebnega?« — »Pa drugam pogled, če ti ni všeč!« — »Bahač si!« — »Ti si bahač!« — »Lažnjiv bahač si in se ne upaš začeti!« — »Eh, ti, s poti se spravi! — Če ne boš prenehal s svojimi nesramnostmi, bom dvignil skalo in ti jo raztreščil na glavi!« — »Kajpak, seveda boš!« — »Misliš, da se te bojim?« — »Pa se!« — »Izgini!« — »Kar sam pojdi!«

14.
Napetost je dosegla vrhunec. Tako sta stala tam, vso težo prenosa na navzven obrnjeno nogo, kakor na podporni tram. Prerivala sta se in zrla sovražno drug v drugega. Vendar nobeden ni bil močnejši. Ko sta se tako prerivala, da sta bila razgreta in zaripla, sta oba previdno popustila mišice. — »Strahopetec si in šleva,« je dejal Tom, in s palcem na nogi zarisal črto v prah pred seboj...

15.
»Predrzni si stopiti čez tole črto! Naložil ti jih bom, da se ne boš več dvignil!« — Neznavec je v hipu prestopil črto in zabrusil: »Govoril si! Bomo videli, kaj boš napravil!« — Tuji deček je nato potegnil iz žepa kovanec in ga pomolil Tomu pod nos. Tom mu ga je v trenutku zbil na tla, da se je zakotalil v jarek.

16.
Kot bi trenil sta se dečka valjala in premetavala po prahu, nato pa sta se započela drug v drugega, kot dve mački. Celotno minuto sta se ruvala, cukala in vlekla za lase in obleko, si odrla nosove ter se odela s prahom in seveda s »slavo«. Kmalu pa je ta brezoblična gmota junakov zavzela trdno obliko. Iz megle prahu se je najprej pokazal Tom, zajahal novince in ga začel obdelovati s pestmi...